

Strategija razvoja Slovenije 2030

OSNUTEK

12. 10. 2017
GRADIVO ZA JAVNO POSVETOVANJE

Kazalo

1. Uvod	3
2. Razvojno izhodišče Slovenije	5
Globalni kontekst	5
Slovenija	6
3. Strategija razvoja Slovenije 2030: Slovenija, država kakovostnega življenja za vse	10
Vizija Slovenije 2050	10
Osrednji cilj Strategije razvoja Slovenije	10
Cilji razvoja Slovenije	13
Cilj 1: Zdravo in aktivno življenje	14
Cilj 2: Znanje in spretnosti za kakovostno življenje in delo	18
Cilj 3: Dostojno življenje za vse	20
Cilj 4: Kultura in jezik kot temeljna dejavnika nacionalne identitete	22
Cilj 5: Gospodarska stabilnost	24
Cilj 6: Konkurenčen ter družbeno odgovoren podjetniški in raziskovalni sektor	26
Cilj 7: Vključujoč trg dela in kakovostna delovna mesta	28
Cilj 8: Nizkoogljično krožno gospodarstvo	30
Cilj 9: Trajnostno upravljanje z naravnimi viri	32
Cilj 10: Zaupanja vreden pravni sistem	34
Cilj 11: Varna in globalno odgovorna Slovenija	36
Cilj 12: Učinkovito upravljanje in kakovostne javne storitve	38
4. Izvajanje in spremljanje Strategije razvoja Slovenije	40
Skladnost razvojnih politik	40
Izvajanje Strategije razvoja Slovenije	40
Spremljanje izvajanja ciljev Strategije razvoja Slovenije z vzpostavitvijo kontinuiranega procesa strateškega pristopa k razvoju	41
Spremljanje uresničevanja ciljev Agende 2030	41
5. Priloge	43
Priloga 1: Vizija Slovenije	43
Priloga 2: Proces priprave Strategije razvoja Slovenije 2030	44
Priprava Vizije	44
Priprava Strategije razvoja Slovenije	44
Priloga 3: Cilji trajnostnega razvoja	46

1. Uvod

Živimo v času, ko se na nacionalni in globalni ravni soočamo s številnimi izzivi in dolgoročnimi trendi. Razmere doma, v Evropski uniji (EU) in po svetu so se močno spremenile. Zaznamovane so z negotovostjo, nepredvidljivostmi in iskanjem novih paradigem razvoja, ki v ospredje družbenih prizadevanj postavljajo kakovost življenja. Da bi zdajšnjim in prihodnjim generacijam zagotovili višjo kakovost življenja ter bi postali družba odporna na spremembne, negotovosti in izzive, je treba ustvariti pogoje ter vzpostaviti sistemski pristop k trajnostnemu razvoju. Razvojni izzivi poleg nevarnosti prinašajo tudi številne nove priložnosti.

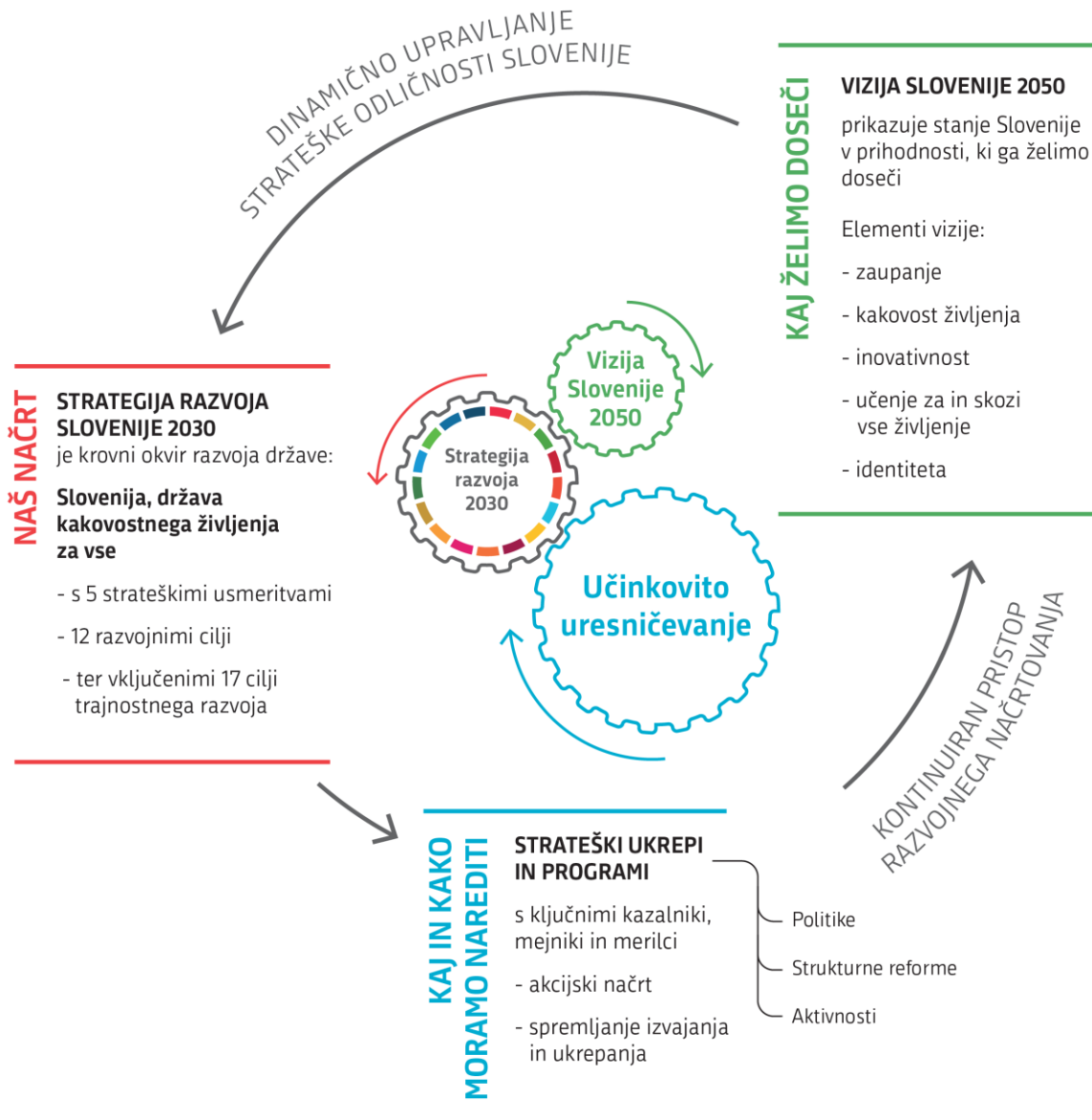
Hitrost tehnološkega napredka povsem spreminja pričakovanja družbe, hkrati pa močno prehiteva zmožnost družbenega prilagajanja. Zato prihaja do vedno večjega paradoksa globalnega družbenega napredka, ki prinaša nove priložnosti in večja razvojne potenciale, a obenem predstavlja tudi grožnje ter ustvarja številne izzive. To odpira vprašanja o -prihodnosti izobraževanja, dela, družbene ureditve, odnosa med državljanji in državo ter zlasti zagotavljanja družbene enakosti in pravičnosti. V takšnih okoliščinah je ključna krepitev sposobnosti celotne družbe za uspešno odzivanje na izzive.

Slovenija je v letih svoje samostojnosti dosegla pomembne razvojne cilje. Vključili smo se tudi v najpomembnejše mednarodne integracije ter postali dejaven mednarodni partner v globalnih prizadevanjih za mir in varnost, spoštovanje človekovih pravic, kulturne raznolikosti in vladavine prava ter za odgovorno naslavljanje največjih globalnih izzivov. Slovenija razpolaga s številnimi naravnimi danostmi, dobra umeščenost med Sredozemljem, srednjo in jugovzhodno Evropo pa ponuja številne priložnosti, ki jih je z dobrim strateškim pristopom treba še bolje izkoristiti.

Strategija razvoja Slovenije 2030 predstavlja nov krovni razvojni okvir (Slika 1), ki ga določajo Vizija Slovenije 2050, pregled trenutnega stanja, pa tudi globalni trendi in izzivi. Na odločitev za pripravo nove dolgoročne strategije razvoja države je poleg spremenjenih razmer vplival tudi iztek dosedanjega strateškega razvojnega okvira Slovenije, ki je bil nazadnje opredeljen v Strategiji razvoja Slovenije 2005–2013. Ob snovanju razvojne poti do boljšega življenja vseh prebivalk in prebivalcev Slovenije se hkrati zavedamo naše soodgovornosti v globalnem okolju. Strategija razvoja Slovenije 2030 zato vključuje tudi uresničevanje globalnega razvojnega načrta Agende Organizacije združenih narodov za trajnostni razvoj do leta 2030.

Za učinkovito uresničevanje in doseganje zastavljenih ciljev je ključno dosledno upoštevanje usmeritev, spremljanje uspešnosti izvajanja, ukrepanje ob odstopanjih ter kontinuirano prilagajanje novim stanjem in izzivom znotraj Slovenije, v okviru EU in v svetu. Za učinkovito izvajanje strategije je nujno močno okrepiti prepletenost in usklajenost med sektorskimi politikami. Vzpostaviti je treba tesno povezavo med ukrepi in zagotoviti podporno okolje za učinkovito uresničevanje strategije.

Slika 1: Model razvojnega načrtovanja Slovenije

2. Razvojno izhodišče Slovenije

Podlaga za pripravo Strategije razvoja Slovenije 2030 je pregled globalnih gibanj, trendov in predvidevanj, ki jih pripravljajo Organizacija za ekonomsko sodelovanje in razvoj (OECD), Evropska komisija, Svetovna banka in druge relevantne institucije, ter analiza razvojnih izhodišč Slovenije. Te s podatki Statističnega urada Slovenije in drugih pristojnih organov pripravlja ter letno objavlja Urad za makroekonomske analize in razvoj v okviru Poročila o razvoju in drugih relevantnih poročilih.

Globalni kontekst

Razvoj Slovenije bo v prihodnje močno odvisen od sposobnosti njenega odzivanja ter prilagajanja na trende in izzive v globalnem okolju. Trendi kažejo na korenite spremembe zlasti v demografskih gibanjih, pritiskih na ekosisteme, tekmovanju za svetovne vire, podnebnju in gospodarskem razvoju. Sodelovanje in povezanost na svetovni, regionalni in nacionalni ravni ter čezmejno sodelovanje so tako vedno pomembnejši.

Rast svetovnega prebivalstva se nadaljuje, čeprav se v razvitih državah prebivalstvo hitro stara in ponekod že številčno upada. Zaradi naraščajočih neenakosti znotraj in med državami nastajajo tudi napetosti med generacijami in med različnimi skupinami prebivalstva. Vse večja urbanizacija poleg pozitivnih pridobitev predstavlja tudi tveganje, da se bo zaostanek podeželja za urbanimi območji še povečal in tako prispeval k naraščanju neenakosti. Porast preseljevanja, ki je posledica naraščajočih družbenih sprememb, neenakosti, gospodarske nerazvitosti, korupcije in podnebnih sprememb, dodatno povečuje pritiske na družbo, gospodarstvo in okolje.

Globalna rast prebivalstva in naraščajoči delež srednjega razreda, predvsem v državah v razvoju, s sedanjim modelom gospodarskega razvoja povečujeta obremenitve okolja. Zmožljivosti planeta smo ponekod že prekoračili, zato se krepi tudi globalno tekmovanje za vire. Pritiski pri usklajevanju interesov na presečnih področjih med posameznimi naravnimi viri (voda – hrana – energija – ekosistemi), kot tudi na področju lastništva in njihove dostopnosti, so vedno večji. Vse to povečuje verjetnost nadaljnjih konfliktov v različnih regijah. V tem pogledu je doseganje ciljev Pariškega podnebnega sporazuma zelo pomembno.

Soočamo se z grožnjo strukturnega upočasnjevanja globalne gospodarske rasti, zato je nujen pospešek rasti produktivnosti, ki mora biti dosežena trajnostno. Gospodarski razvoj bi v prihodnje lahko pomembno zaznamovali tudi zastoj v mednarodnih trgovinskih dogovorih, pomanjkanje investicij, ranljivi finančni trgi ter vrzeli med veščinami in tehnologijami. Četrta industrijska revolucija, ki jo zaznamujejo digitalno gospodarstvo, razvoj senzorjev, robotike in umetne inteligence, vzpostavlja nove modele poslovanja, dela in delovnih mest, kar zahteva razvoj novih znanj in veščin ter prilagoditve na številnih področjih gospodarskega, družbenega in okoljskega razvoja.

Multipolarnost gospodarske in politične moči povečuje pritiske, ob tem pa nastajajo tudi nove vrste družbenih konfliktov, ki se zrcalijo v vse večjem nezaupanju državljanov do institucij. To je deloma posledica vzpona in večje moči globalnih nevladnih akterjev, kot so multinacionalna podjetja, globalne mreže in mesta. Gospodarska moč se premika proti Aziji, kar pri uveljavljanju interesov vpliva na spremembo globalnega razmerja moči.

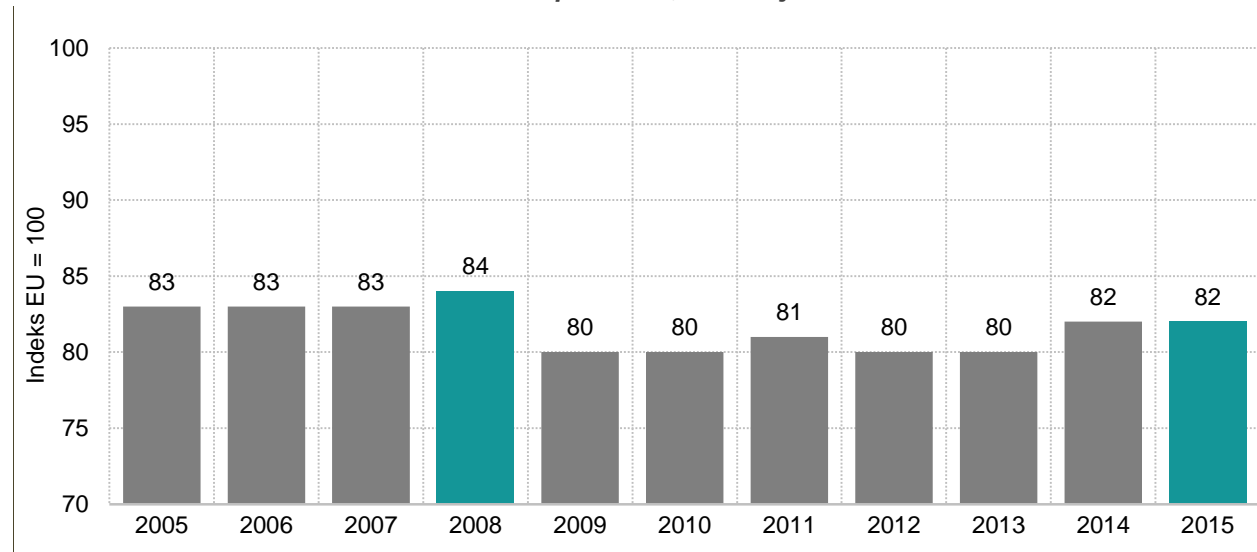
Za Slovenijo je pomembna tudi razprava o prihodnosti EU. Z njo so povezana pogajanja o novem večletnem finančnem okviru za obdobje po letu 2020, krepitev gospodarske in monetarne unije ter enotno delovanje na področju skupne zunanje in varnostne politike, podnebnih sprememb in migracij. Zato je bistveno, da ima Slovenija lastno razvojno perspektivo, ki jo bo zagovarjala tudi v okviru razprav o prihodnjem razvoju EU.

Slovenija

Slovenija postopoma napreduje na področju kakovosti življenja in gospodarskega razvoja, zmanjšujejo se tudi pritiski na okolje. Kljub temu na številnih področjih gospodarskega, družbenega in okoljskega razvoja precej zaostaja za najrazvitejšimi državami. Nadaljnji razvojni potencial tako omejujejo nizka produktivnost, neprilagojenost demografskim spremembam, še naprej prekomerno obremenjevanje okolja in nizka učinkovitost države pri spodbujanju razvoja. Izjemnega pomena za izrabo razvojnih potencialov je tudi vpetost Slovenije v mednarodno poslovno in družbeno-politično okolje.

Slovenija je v prejšnjem desetletju do izbruha krize v letu 2008 dosegala visoko gospodarsko rast, pri čemer so številne strukturne slabosti že pred krizo nakazovale nevzdržnost takratnega razvojnega modela. V času krize je sledil močan padec BDP, ki je močno omajal gospodarsko stabilnost in negativno vplival na blaginjo prebivalcev. Leta 2014 je Slovenija po petih letih vnovič začela dohitevati gospodarsko bolj razvite države – BDP se v letu 2017 povečuje že četrto leto zapored. Kljub temu je bila gospodarska razvitost Slovenije (merjena z BDP na prebivalca po kupni moči) po zadnjih podatkih za leto 2015 s 83 % povprečja EU še vedno precej nižja kot ob začetku krize (90 % leta 2008), natančneje na ravni iz leta 2003. V zadnjem obdobju se je povrnila tudi v krizi porušena stabilnost bančnega sistema in javnih financ.

Slika 2: Produktivnost dela v standardih kupne moči, Slovenija

Vir: Eurostat.

Hitrejši gospodarski napredek omejuje nizka produktivnost gospodarstva. Dvig produktivnosti na dolgoročno višjo raven omejujejo predvsem strukturni dejavniki. Ti so povezani s človeškimi viri, inovacijsko sposobnostjo in ravno digitalizacije, pa tudi institucionalno neučinkovitostjo in premalo spodbudnim poslovnim okoljem. Nizko institucionalno učinkovitost zaznamujejo dolgotrajni upravni in sodni postopki,

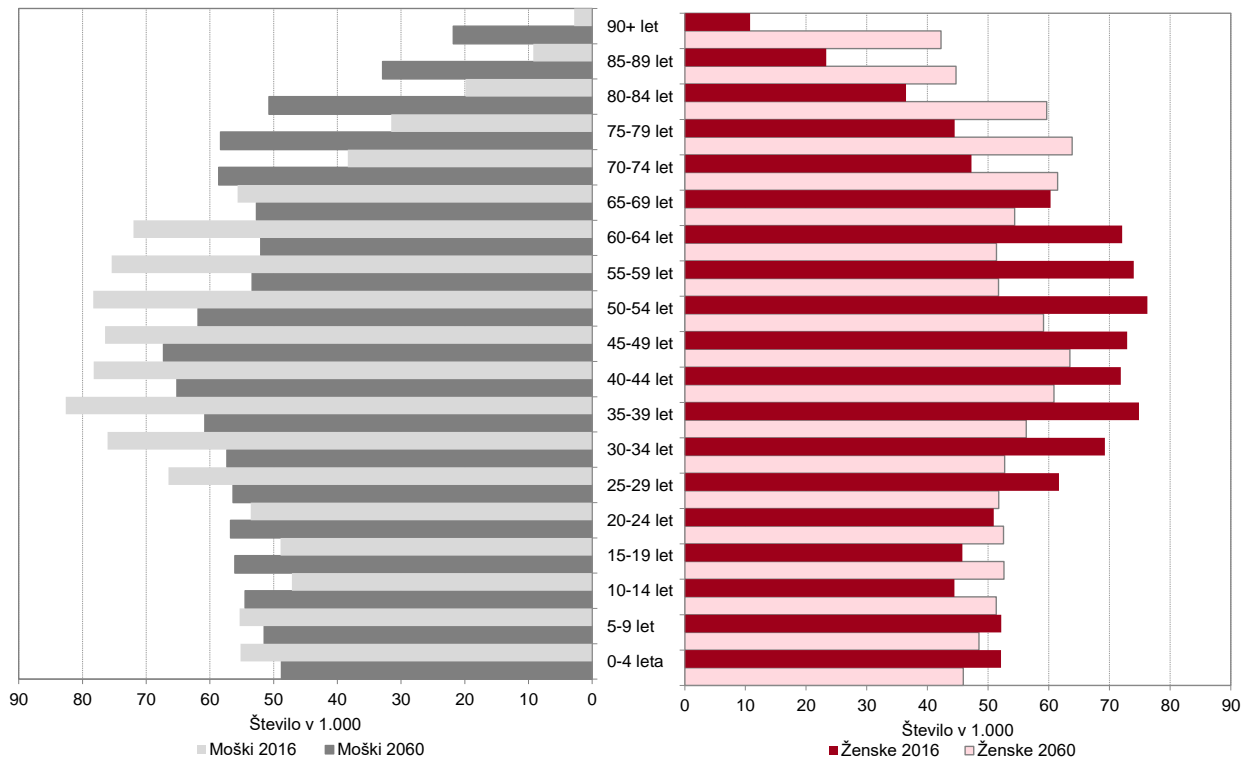
neučinkovitost javne porabe in upravljanja, visoko breme državne regulacije ter visoka stopnja zaznave korupcije. Raven izobrazbe prebivalstva se je precej izboljšala, ostajajo pa številna neskladja med ponudbo in povpraševanjem po znanju in spretnostih na trgu dela. V luči demografskih sprememb, ki bodo med drugim zahtevale povečevanje delovne aktivnosti starejših, pa tudi z vidika odzivanja družbe na globalne trende, je treba krepiti učenje za in skozi življenje. Neustrezna izobrazbena struktura zaposlenih, skupaj s skromnim sodelovanjem med podjetji in raziskovalnim sektorjem, neugodno vpliva na inovacijsko aktivnost podjetij. Slovenija zaostaja tudi v razvoju digitalne družbe, kar je posledica nizkih vlaganj v razvoj digitalnih veščin in tehnologij ter nekoordiniranega razvoja celotnega področja, kljub relativno enakomerni razširjenosti hitrega širokopasovnega omrežja. Pomemben dejavnik gospodarskega razvoja je tudi ustvarjalnost, ki med drugim izvira iz kulture in kreativnih industrij, kar je v Sloveniji premalo prepoznano in predstavlja precejšen neizkoriščen potencial.

Z gospodarskimi razmerami se od leta 2014 izboljšuje tudi materialni položaj prebivalstva. Dejanska individualna potrošnja na prebivalca, ki je kazalnik življenjskega standarda, pa še vedno zaostaja za povprečjem EU. V letu 2015 sta se zmanjšali tudi stopnji tveganja socialne izključenosti in revščine, ki sta višji kot ob začetku krize, vendar nižji od povprečja EU. Pri tem predstavlja izziv predvsem zmanjšanje tveganja revščine med starejšimi, zlasti ženskami. V mednarodnem merilu so ostale nizke tudi neenakosti v dohodkih, ki jih v Sloveniji bolj kot v drugih državah zmanjšuje obremenitev dela. Prav tako je nizka neenakost med spoloma. Od začetka krize se je po drugi strani močno povečala segmentacija trga dela, ki pogosto prizadene predvsem mlade. Dostopnost do javnih storitev je zaradi razvejanosti javnih institucij v sistemu policentričnega urbanega razvoja in pretežno javnega financiranja relativno visoka, a je obstoječi sistem financiranja dolgoročno nevzdržen, spreminjajo pa se tudi potrebe po storitvah zaradi demografskih gibanj.

Slovenija se sooča z demografskimi spremembami, ki bodo imele velik vpliv na prihodnji razvoj družbe in kakovost življenja. Kažejo se v povečevanju števila starejših od 65 let in zmanjševanju prebivalstva v starostni skupini 20–64 let, kar je sedanja definicija delovno sposobnega prebivalstva. Po osnovnem scenariju projekcij prebivalstva se bo proces staranja v prihodnje še pospešil, delež prebivalstva, starejšega od 65 let, pa se bo do leta 2060 povečal na nekaj manj kot 30 %. Demografske spremembe torej vodijo v relativno hitro zmanjševanje potenciala aktivnega prebivalstva, kar lahko zaradi pomanjkanja ustrezne delovne sile tudi pomembno zmanjša sposobnost za hitrejši gospodarski napredek, ki je pogoj za nadaljnje izboljšanje življenjskega standarda prebivalstva. Demografska gibanja se tudi različno zrcalijo v prostoru. V bližini mest se število zlasti mlajšega prebivalstva povečuje, zmanjšuje pa se prebivalstvo v oddaljenih in obmejnih območjih. Pričakovati je, da se bo ta trend še nadaljeval, kar bo vplivalo tudi na zmanjševanje delovne sile v oddaljenih območjih, opuščanje kmetijstva in povečano zaraščanje, vprašanje varnosti, v mestih pa tudi na večje potrebe po stanovanjih in prilagoditvah storitvenih mrež.

Demografske spremembe povečujejo tudi pritiske na finančno vzdržnost sistemov socialne zaščite. Obstoječa ureditev obveznih socialnih zavarovanj že sedaj ne pokriva vseh potreb, saj je za financiranje sistemov socialne zaščite potrebno dodatno financiranje iz državnega proračuna. Ob spreminjanju starostne strukture prebivalstva, naraščanju izdatkov za pokojnine, zdravje in dolgotrajno oskrbo ter naraščajočem obsegu negotovih oblik zaposlitev bo te potrebe še težje zadovoljiti in jih brez spremembe sedanje ureditve ne bo mogoče vzdržno financirati. Zdravstveni sistem se sooča s potrebo po korenitejši prenovi. Slovenija je glede na zdrava leta življenja v vseh starostnih skupinah pri obeh spolih pod povprečjem EU. Kazalniki zdravja so se sicer v zadnjih letih izboljševali, poslabšali pa so se nekateri kazalniki življenjskega sloga, ki se zrcalijo v stopnji prezgodnje umrljivosti in stopnji izostajanja od dela. Dolgotrajna oskrba v Sloveniji še ni urejena v enovit sistem, razdrobljenost v financiranju pa povzroča nepreglednost in neučinkovito izrabo virov.

Slika 3: Spremembe v starostni strukturi prebivalstva od leta 2016 do leta 2060

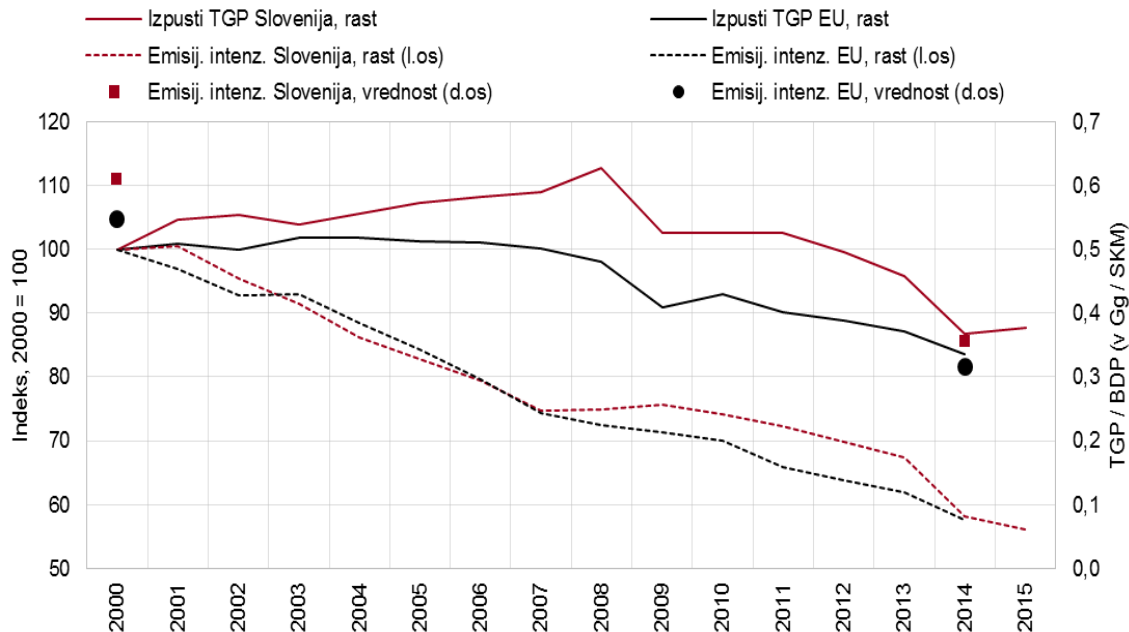

Vir: SURS za 2016, EUROPOP 2013 za 2060.

Pozitivni premiki so bili v zadnjih letih doseženi glede zmanjšanja pritiskov na okolje, ki ga prebivalke in prebivalci Slovenije s sedanjim življenjskim slogom in proizvodnimi procesi še vedno prekomerno obremenjujemo. Izpusti toplogrednih plinov, ki povzročajo enega največjih okoljskih problemov – podnebne spremembe, so se ob nižji gospodarski aktivnosti v krizi zmanjšali, a na enoto BDP ostajajo višji od povprečja EU. Okoljsko problematično je predvsem povečevanje cestnega prometa v tranzitu in splošne netrajnostne mobilnosti. Zaradi nižje rabe v gospodinjstvih in v industriji se zmanjšuje skupna raba energije, a ostaja na enoto BDP zaradi velikega deleža energetsko intenzivnih dejavnosti sorazmerno visoka. Slovensko gospodarstvo v primerjavi z EU tudi nadpovprečno sloni na rabi surovin, kar se zrcali v njegovi nižji snovni učinkovitosti in zmanjšuje njegovo konkurenčnost. Na nekaterih področjih, kot sta delež obnovljivih virov energije in delež ekološke kmetijske obdelave, je Slovenija uspešnejša od povprečja EU, vendar gledano dolgoročno samooskrba s hrano od osamosvojitve upada. Slovenija ima tudi ugodne naravne danosti, potencial obalnih in morskih virov ter veliko biotsko raznovrstnost, a se zaradi neustrezne rabe naravnih virov (zlasti na področju urbanizacije, kmetijstva in upravljanja z vodami) stanje ohranjenosti vrst in njihovih življenjskih okolij poslabšuje. Prilagajanje podnebnim spremembam, prehod v nizkoogljično in krožno gospodarstvo, ki bi omogočal njegovo konkurenčnost ter kakovost življenja prebivalstva ob dolgoročnem ohranjanju naravnih virov, zahteva spremembe obstoječe proizvodnje in potrošnje v bolj trajnostne oblike.

Slika 4: Izpusti toplogrednih plinov in emisijska intenzivnost – Slovenija in EU*

*Emisijska intenzivnost je izračunana kot razmerje med izpusti TGP in BDP v standardih kupne moči.

Vir: Eurostat; za leto 2015 preliminarni podatki ARSO; preračuni UMAR.

Sistem prostorskega načrtovanja in graditve objektov je zapleten in premalo učinkovit. Procese prostorskega načrtovanja na izvedbeni ravni obremenjujejo neusklajene resorske politike, ki jih na konkretnih projektih ni mogoče uskladiti. Prevladujejo delni interesi posameznih med seboj enakovrednih nosilcev prostorskega načrtovanja, kar spodbuja razpršeno rabo virov in potencialov. S tem se zmanjšujejo možnosti doseganja sinergijskih učinkov različnih politik in izboljšanja konkurenčnosti gospodarstva. Prostorski trendi kažejo odmik od načrtane smeri razvoja, kar vpliva tudi na regionalni razvoj. Značilna je zelo visoka koncentracija prebivalstva, delovnih mest, raziskovalno-razvojne dejavnosti, izobraževalnih organizacij in visoko izobraženega prebivalstva v osrednjeslovenski statistični regiji. Razlike v gospodarski razvitosti med regijami so v mednarodni primerjavi v Sloveniji sicer majhne. Še vedno pa v nekaterih regijah, predvsem na vzhodu Slovenije, razvojna ogroženost precej odstopa od nacionalnega povprečja. Hitrejši razvoj Slovenije bi tako lahko dosegli tudi z zmanjševanjem razvojnih ovir v posameznih regijah in boljšim izkoriščanjem razvojnih potencialov na regionalni in lokalni ravni.

Pomemben dejavnik kakovosti življenja je tudi varnost. Slovenija je ena najbolj varnih držav na svetu. V državi se krepi zavedanje, da varnost ni samoumevna in da njeno ohranjanje zahteva celovit sistem notranje varnosti, učinkovito varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, čvrst obrambni sistem in dejavno zunanjo politiko. Spremembe v širšem mednarodnem okolju vplivajo tako na EU kot na Slovenijo, ki se soočata z globalnimi varnostnimi izzivi. Sodobno mednarodno varnostno okolje postaja vedno bolj kompleksno, prepleteno in nepredvidljivo.

3. Strategija razvoja Slovenije 2030: Slovenija, država kakovostnega življenja za vse

Strategija razvoja Slovenije 2030 predstavlja osrednji razvojni okvir, ki temelji na usmeritvah Vizije Slovenije 2050, razvojnem izhodišču in mednarodnih zavezah Slovenije ter trendih in izzivih na nacionalni, evropski in globalni ravni. Za doseg ciljev strategije je v prihodnje potreben aktiven pristop k njenemu učinkovitemu uresničevanju.

Vizija Slovenije 2050

Vizija Slovenije 2050, ki so jo v obsežnem in vključujočem procesu ustvarili njeni prebivalke in prebivalci, opisuje podobo stanja v državi, kakršnega si želimo v prihodnosti, in je ključna pri oblikovanju smeri dolgoročnega razvoja države.

Vizija Slovenije 2050

V sozvočju z okoljem in časom smo našli ravnovesje kakovostnega življenja. S pomočjo učenja se uspešno soočamo z največjimi izzivi. Smo inovativni, ideje spreminjamo v dejanja. Z zaupanjem ustvarjamo dobre odnose ter gradimo solidarno in strpno družbo. Slovenijo samozavestno odpiramo partnerjem, pripravljenim na sodelovanje. Ponosni bogatimo globalno mrežo s svojo kulturno edinstvenostjo.

Vizija Slovenije 2050 je nastala prek številnih razprav s prebivalci Slovenije. Celotno besedilo vizije je na voljo v Prilogi 1 na strani 43, več informacij pa tudi na spletnem naslovu www.slovenija2050.si.

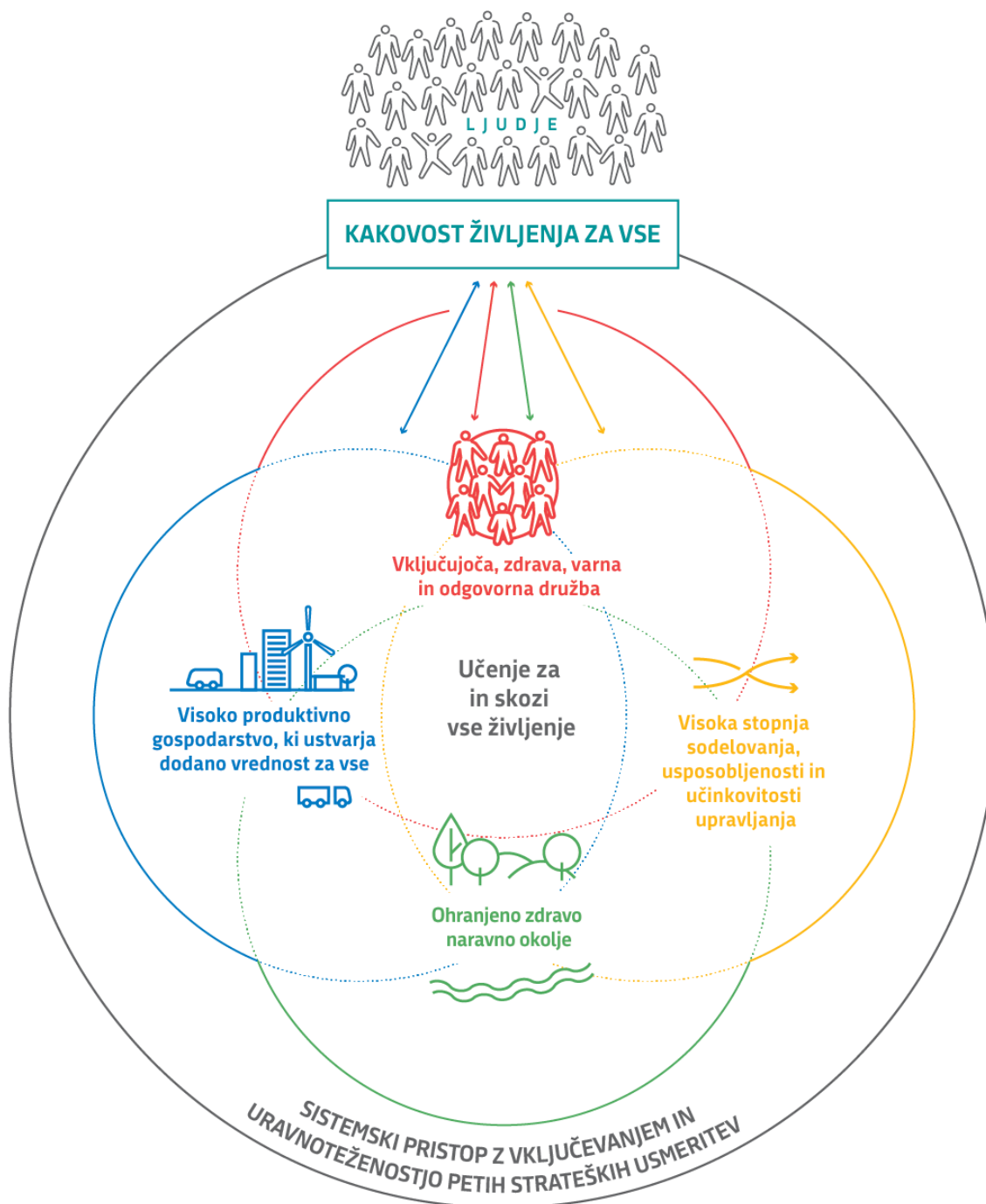
Osrednji cilj Strategije razvoja Slovenije

Osrednji cilj Strategije razvoja Slovenije 2030 je zagotoviti **kakovostno življenje za vse** (Slika 5). Uresničiti ga je mogoče prek uravnoteženega gospodarskega, družbenega in okoljskega razvoja, ki upošteva omejitve in zmožnosti planeta ter ustvarja pogoje in priložnosti za sedanje in prihodnje rodove. Na ravni posameznika se kakovostno življenje kaže v dobrih priložnostih za delo, izobraževanje in ustvarjanje, dostojnem, varnem in aktivnem življenju, zdravem in čistem okolju ter vključevanju v demokratično odločanje in soupravljanje družbe.

Strateške usmeritve države za doseganje kakovostnega življenja so:

- vključujoča, zdrava, varna in odgovorna družba,
- učenje za in skozi vse življenje,
- visoko produktivno gospodarstvo, ki ustvarja dodano vrednost za vse,
- ohranjeno zdravo naravno okolje,
- visoka stopnja sodelovanja, usposobljenosti in učinkovitosti upravljanja.

Slika 5: Osrednji cilj in strateške usmeritve

Doseganje Strategije razvoja Slovenije 2030 bomo spremljali z 29 kazalniki uspešnosti, ki so skupaj s ciljnimi vrednostmi navedeni pri vsakem od razvojnih ciljev. Med temi je posebej izpostavljenih spodnjih 6 ključnih kazalnikov uspešnosti s katerimi bomo spremljali doseganje strateških usmeritev.

Kazalnik	Vir	Izhodiščna vrednost	Ciljna vrednost za leto 2030	Povprečje EU
Leta pričakovanega zdravega življenja ob rojstvu	Eurostat	M: 58,8 let 75 % pričakovanih let življenja (2015)	M: 64,5 let 80 % predvidenih pričakovanih let življenja	M: 62,6 let (80 % pričakovanih let življenja) (2015)
		Ž: 57,7 let 69 % pričakovanih let življenja (2015)	Ž: 64,5 let 75 % predvidenih pričakovanih let življenja	Ž: 63,3 let 78 % pričakovanih let življenja (2015)
PISA – povprečni rezultati pri matematiki, branju in naravoslovju	PISA	Uvrstitev v zgornjo četrtino držav EU	Ohraniti uvrstitev v zgornjo četrtino držav EU	
Stopnja tveganja socialne izključenosti	Eurostat	18,4 % (2016)	< 16 %	23,7 % (2015)
BDP na prebivalca (v standardih kupne moči)	Eurostat	83 Indeks, EU=100 (2015)	Povprečje EU v letu 2030	100 Indeks, EU=100 (2015)
Stopnja delovne aktivnosti prebivalstva (20–64 let)	Eurostat	70,1 % (2016)	> 75 %	71,1 % (2016)
Delež obnovljivih virov energije v končni rabi energije	Eurostat	22 % (2015)	27 %	16,7 % (2015)

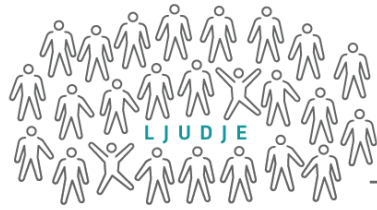
Cilji razvoja Slovenije

Pet strateških usmeritev za doseg osrednjega cilja strategije bomo uresničevali z delovanjem na različnih medsebojno povezanih in soodvisnih področjih, ki so zaokrožena v dvanajstih ciljnih strategije (Slika 6). Za vsak cilj so določena ključna področja, na katerih bo treba delovati, da bi dosegli kakovostno življenje za vse. Cilji predstavljajo podlago za oblikovanje prednostnih nalog in ukrepov Vlade Republike Slovenije, lokalnih skupnosti in drugih deležnikov.

Strategija razvoja Slovenije 2030 je podlaga celovitega procesa srednjeročnega načrtovanja, ki predvideva določitev ter potrditev prednostnih nalog in ukrepov, potrebnih za njihovo doseganje tako, da je zagotovljeno doseganje srednjeročnega fiskalnega cilja in dolgoročna vzdržnost javnih financ ter v tem okviru priprava in izvajanje proračunov enot sektorja država. Politike, aktivnosti in ukrepi morajo tako prispevati k doseganju ciljev Strategije razvoja Slovenije 2030.

Slika 6: Povezovanje ciljev s strateškimi usmeritvami

	Vključujoča, zdrava, varna in odgovorna družba	Visoko produktivno gospodarstvo, ki ustvarja dodano vrednost za vse	Učenje za in skozi vse življenje	Ohranjeno zdravo naravno okolje	Visoka stopnja sodelovanja, usposobljenosti in učinkovitosti upravljanja
Kakovost življenja za vse					
Cilj 1: Zdravo in aktivno življenje	●		●	●	
Cilj 2: Znanje in spretnosti za kakovostno življenje in delo	●	●	●		
Cilj 3: Dostojno življenje za vse	●				
Cilj 4: Kultura in jezik kot temeljna dejavnika nacionalne identitete	●		●		
Cilj 5: Gospodarska stabilnost		●			●
Cilj 6: Konkurenčen ter družbeno odgovoren podjetniški in raziskovalni sektor		●	●		●
Cilj 7: Vključujoč trg dela in kakovostna delovna mesta	●	●	●		
Cilj 8: Nizkoogljično krožno gospodarstvo	●	●	●	●	
Cilj 9: Trajnostno in učinkovito upravljanje z naravnimi viri	●	●		●	
Cilj 10: Zaupanja vreden pravni sistem	●	●			●
Cilj 11: Varna in globalno odgovorna Slovenija	●	●		●	●
Cilj 12: Učinkovito upravljanje in kakovostne javne storitve		●	●		●

KAKOVOST ŽIVLJENJA ZA VSE

Vključujoča,
zdrava, varna
in odgovorna
družba

Konkurenčno
gospodarstvo, ki
ustvarja dodano
vrednost za vse

	1	2	3	4	5	6
CILJI	ZDRAVO IN AKTIVNO ŽIVLJENJE	ZNANJE IN SPRETNOSTI ZA KAKOVOSTNO ŽIVLJENJE IN DELO	DOSTOJNO ŽIVLJENJE ZA VSE	KULTURA IN JEZIK KOT TEMELJNA DEJAVNIKA NACIONALNE IDENTITETE	GOSPODARSKA STABILNOST	KONKURENČEN IN DRUŽBENO ODGOVOREN PODJETNIŠKI IN RAZISKOVALNI SEKTOR
KAZALNIKI	Leta pričakovanega zdravega življenja ob rojstvu	Vključenost v vseživljenjsko učenje	Stopnja tveganja socialne izključenosti	Gostovanje slovenskih prireditev in razstav v tujini in gostovanja tujih v Sloveniji	BDP na prebivalca (v standardih kupne moči)	Produktivnost (BDP na zaposlenega, po kupni moči)
	Indeks enakosti spolov	Delež prebivalstva s terciarno izobrazbo, (25-64 let)	Neenakost porazdelitve dohodka, razmerje kvintilnih razredov (80/20)	Digitalizacija slovenskega jezika (kazalnik v razvoju)	Dolg sektorja država	Evropski inovacijski indeks
		PISA - Povprečni rezultati pri matematiki, branju in naravoslovju	Izkušnje diskriminacije			Indeks digitalnega gospodarstva in družbe
STRATEŠKE USMERITVE						
CILJI TRAJNOSTNEGA RAZVOJA						

7	8	9	10	11	12
VKLJUČUJOČ TRG DELA IN KAKOVOSTNA DELOVNA MESTA	NIZKOOGLJIČNO KROŽNO GOSPO-DARSTVO	TRAJNOSTNO IN UČINKOVITO UPRAVLJANJE Z NARAVNIMI VIRI	ZAUPANJA VREDEN PRAVNI SISTEM	VARNA IN GLOBALNO ODGOVORNA SLOVENIJA	UČINKOVITO UPRAVLJANJE IN KAKOVOSTNE JAVNE STORITVE
Stopnja delovne aktivnosti (prebivalstvo 20-64 let)	Snovna produktivnost	Kmetijska zemljišča v uporabi, delež v skupni površini	Indeks vladavine prava	Delež oseb, ki so poročale o težavah s kriminalom, vandalizmom ali nasiljem v svojem bivalnem okolju	Zaupanje v javne institucije
Stopnja tveganja revščine delovno aktivnih oseb, starost 18+	Delež obnovljivih virov energije v skupni rabi energije	Kakovost vodotokov - Biokemijska potreba po kisiku v rekah	Predvideni čas reševanja civilnih pravnih in gospodarskih zadev	Globalni indeks miru	Izvršna zmogljivost
	Emisijska produktivnost, BDP/Emisije toplogrednih plinov	Število dni s preseženo dnevno mejno koncentracijo za delce PM ₁₀			

1 Zdravo in aktivno življenje

Za kakovostno življenje vseh generacij je zelo pomembno zdravo in aktivno življenje skozi celo življenje. Za to bo treba krepiiti upravljanje z različnimi starostnimi skupinami na različnih organizacijskih in institucionalnih ravneh ter spodbujati k daljšemu ostajanju v aktivnosti. Starostna struktura družbe se spreminja, pri čemer se zlasti povečuje delež starejših. Hkrati se spreminja koncept delovno aktivnega življenja. Mlade generacije zaznamuje krepitev mobilnosti v času šolanja, kakor tudi po vstopu na trg dela. Družba je zaradi preseljevanja vedno bolj raznolika. Spreminjajoča se medgeneracijska razmerja zahtevajo tesnejšo povezanost med ljudmi, kar bo vplivalo na boljše družbene odnose in osredotočenost na skupno dobro. Boljši pogoji za upravljanje z lastnim časom so pomemben dejavnik za kakovostno družinsko življenje in udejstvovanje v družbenih procesih ter pristočasnih aktivnostih skozi celo življenje. Osrednja področja razvoja družbe bodo morala biti zato osredotočena na skrb za zdravje ter razvoj znanja, spretnosti in talentov.

Velik izziv za družbo prihodnosti bo tudi zagotoviti boljše zdravje ljudi skozi celo življenje, saj so s staranjem prebivalstva pogostejše tudi kronične bolezni. Zmanjšanje neenakosti v zdravju je eden ključnih izzivov pri ustvarjanju pogojev za kakovostno življenje, pri čemer je treba izboljšati zdravstveno stanje prebivalstva v vseh regijah, zlasti med starejšimi, socialno šibkejšimi in manj izobraženimi. Ob tem je treba izboljšati prehranjevalne in gibalne navade otrok in mladine ter vzpostaviti učinkovit sistem dolgotrajne oskrbe za ljudi, ki ne morejo sami opravljati življenjskih aktivnosti. Hkrati je pomembna skrb za duševno zdravje, saj to posamezniku omogoča udeležanje njegovih umskih in čustvenih zmožnosti, kot tudi uspešno soočanje z izzivi in prispevek k skupnosti, v kateri živi. Za zdravje in blaginjo ljudi je bistveno ohranjanje zdravega naravnega okolja ter prilagajanje podnebnim spremembam in uspešno blaženje njihovih posledic, kot tudi sprememba potrošniških vzorcev, ki gredo v smeri trajnostne potrošnje.

Ključne usmeritve za doseg cilja:

- Prilagajati družbene podsisteme spremenjeni starostni strukturi prebivalstva, zlasti na področju trga dela in delovnih razmer, sistemov socialne zaščite, migracij, zdravja, izobraževanja, kulture, urejenosti prostora in bivalnih razmer, komunikacijskih in prometnih struktur.
- Zagotavljati dostopnost do kakovostnih in pravočasnih zdravstvenih storitev in storitev dolgotrajne oskrbe, do kakovostnega bivalnega okolja za vse socialne skupine ter spodbujati večjo stanovanjsko mobilnost prebivalstva.
- Ozaveščati in izobraževati prebivalce o pomenu zdravega življenjskega sloga in potrebni spremembi potrošniških vzorcev, ki vplivajo na zagotavljanje kakovosti življenja za vse generacije in zmanjševanje pritiskov na okolje.
- Zmanjševati tveganja za zdravje ljudi, ki izhajajo iz onesnaženosti okolja in podnebnih sprememb.
- Upravljanje družbeno raznolikost in ustvarjati možnosti za njeno sprejemanje, prenos znanja med generacijami, zagotavljanje enake možnosti, s poudarkom na enakosti spolov, in zagotavljanje neodvisno življenje, vključenost v družbo in enak dostop za osebe z različnimi oblikami funkcionalne oviranosti.
- Omogočati usklajevanje dela, skrbstvenih obveznosti in pristočasnih aktivnosti v vseh življenjskih obdobjih.

Povezovanje s cilji trajnostnega razvoja:

Ključni kazalniki uspešnosti:

Kazalnik	Vir	Izhodiščna vrednost	Ciljna vrednost za leto 2030	Povprečje EU
Leta pričakovanega zdravega življenja ob rojstvu	Eurostat	M: 58,8 let 75 % pričakovanih let življenja (2015)	M: 64,5 let 80 % predvidenih pričakovanih let življenja	M: 62,6 let 80 % pričakovanih let življenja (2015)
		Ž: 57,7 let 69 % pričakovanih let življenja (2015)	Ž: 64,5 let 75 % predvidenih pričakovanih let življenja	Ž: 63,3 let 78 % pričakovanih let življenja (2015)
Indeks enakosti spolov	EIGE	57,3 (0–100) (2015)	> 68 (0–100)	52,9 (0–100) (2015)

2 Znanje in spretnosti za kakovostno življenje in delo

Demografski trendi, tehnološki razvoj, digitalizacija, naraščajoči pritiski na okolje ter drugi globalni megatrendi zahtevajo stalno pridobivanje znanj in spretnosti za življenje skozi celoten življenjski cikel. Zato je pomembno, da učenje za in skozi vse življenje zajame čim širšo populacijo, pri čemer sta bistveni kakovost in dostopnost, s posebno skrbjo za prikrajšane skupine. Učinkovit in kakovosten izobraževalni sistem, katerega namen je priprava posameznika na uspešno delo, kakovostno življenje in sodelovanje v družbi, je predpogoj za konkurenčno gospodarstvo in družbeno blaginjo.

Ključnega pomena je povezovanje znanosti, izobraževanja in gospodarstva z namenom izmenjave in prenosa znanj. Stopnja izobraženosti med mladimi strmo narašča, kar je z vidika zagotavljanja potreb gospodarstva, ki bo po napovedih v prihodnje vse bolj povpraševalo po visoko izobraženi delovni sili, pozitiven trend. Vendar pa med ponudbo in povpraševanjem po delovni sili obstajajo številna strukturna neskladja. Ta so posledica vrzeli med pridobljenimi znanji in spretnostmi ter različnimi potrebami, kar vodi v neučinkovito alokacijo delovne sile. To ovira povečevanje produktivnosti, hkrati pa predstavlja tveganje za beg možganov. Zmanjševanje vrzeli v znanju in spretnostih prispeva tudi k nižjemu tveganju socialne izključenosti posameznikov.

Ključne usmeritve za doseg cilja:

- a) učenje in usposabljanje skozi vse življenje kot vrednoti, ki krepija ustvarjalnost, inovativnost, kritično razmišljanje in podjetniške vrednote, ter te vsebine vključiti v programe izobraževanja na vseh ravneh.
- b) Razvijati znanja in spretnosti za življenje in delo, izboljšati funkcionalno pismenost (bralna, matematična, digitalna, finančna), spodbujati globalno učenje ter opolnomočiti prebivalce za uporabo najnovejših tehnologij in s tem zmanjševati digitalno vrzel.
- c) Uveljaviti koncept trajnostnega razvoja kot enega od načel vzgoje in izobraževanja.
- d) Zagotavljati učinkovitost in kakovost izobraževanja na vseh ravneh ter razvijati praktična znanja in spretnosti za izboljšanje zaposljivosti posameznika.
- e) Spodbujati nižje izobražene in druge prikrajšane skupine k vključitvi v izobraževanje in učenje za lažji prehod na trg dela, zmanjšanje tveganja socialne izključenosti in zagotavljanje kakovostnega življenja.
- f) Spodbujati razvoj znanosti in raziskav ter povezovanje izobraževalnega sistema z gospodarstvom, v skladu s potrebami trga dela in razvojnimi potenciali regij.

Povezovanje s cilji trajnostnega razvoja:

Ključni kazalniki uspešnosti:

Kazalnik	Vir	Izhodiščna vrednost	Ciljna vrednost za leto 2030	Povprečje EU
Vključenost v vseživljenjsko učenje	Eurostat, anketa o delovni sili (letno)	11,6 % (2016)	19 %	10,8 % (2016)
Delež prebivalstva s terciarno izobrazbo (25–64 let)	Eurostat, anketa o delovni sili (letno)	30,4 % (2016)	35 %	30,6 % (2016)
PISA – povprečni rezultati pri matematiki, branju in naravoslovju	PISA	Uvrstitev v zgornjo četrtino držav EU	Ohraniti uvrstitev v zgornjo četrtino držav EU	

3 Dostojno življenje za vse

Dostojno življenje za vse generacije je odgovornost in zaveza celotne družbe, ki izhaja iz spoštovanja človekovega dostojanstva. Odvisno je od dohodka in premoženja posameznika oziroma gospodinjstva, dostopnosti izobraževanja, zdravja, kulture, primerne bivalnega okolja, kakovostne hrane in pitne vode, energije, čistega in zdravega okolja ter osebne varnosti. Slovenija je med državami z nizko dohodkovno neenakostjo in relativno nizko stopnjo tveganja revščine, tudi učinkovitost socialnih transferjev je razmeroma visoka. Ob hitrem tehnološkem napredku, demografskih in podnebnih spremembah pa je izziv ohranjanje dostojnega življenja za vse.

Ključni vzvod za to je ustvarjanje razmer, v katerih bodo vsi ljudje lahko dostojno, enakopravno in odgovorno uresničili svoje danosti ter uživali koristi družbenega razvoja ne glede na osebne okoliščine. Zato je treba hkrati nasloviti družbene, gospodarske, okoljske in kulturne vzroke, ki lahko povzročajo neenakosti in poglobljajo revščino. Za dostojno življenje vseh prebivalcev je pomembno tudi oblikovanje ter spodbujanje aktivnosti, ki bodo usmerjene v obvladovanje revščine in materialne prikrajšanosti. Poleg sistemov socialne zaščite osrednjo vlogo pri tem ohranja krepitev spoštovanja, strpnosti in sodelovanja.

Ključne usmeritve za doseg cilja:

- Zagotavljati primerno raven dohodka za dostojno življenje, s ciljem zmanjševanja tveganja revščine in socialne izključenosti.
- Oblikovati pogoje za dostopnost do primerne stanovanjske in bivalnega okolja ter omogočati prometno povezanost.
- Ohranjati nizko raven dohodkovne in premoženjske neenakosti.
- Oblikovati vzdržne sisteme socialne zaščite.
- Krepiti sodelovanje, solidarnost in prostovoljstvo, tudi preko spodbujanja družbenih inovacij.
- Odpravljati vse oblike diskriminacije, zlasti z odpravljanjem vseh oblik nasilja nad ženskami in deklicami ter nasilja v družini, z zagotavljanjem razmer za dostop do temeljnih dobrin (vode, sanitarij in elektrike) ter z bojem proti sovražnemu govoru in rasno motiviranemu nasilju.

Povezovanje s cilji trajnostnega razvoja:

Ključni kazalniki uspešnosti:

Kazalnik	Vir	Izhodiščna vrednost	Ciljna vrednost za leto 2030	Povprečje EU
Stopnja tveganja socialne izključenosti	Eurostat	18,4 % (2016)	< 16 %	23,7 % (2015)
Neenakost porazdelitve dohodka, razmerje kvintilnih razredov (80/20)	Eurostat	3,6 (2016)	< 3,5	5,2 (2015)
Izkušnje diskriminacije	Eurobarometer	13 % (2015)	< 10 %	21 % (2015)

4 Kultura in jezik kot temeljna dejavnika nacionalne identitete

Nacionalna identiteta je pomemben dejavnik družbene kohezije, njena ključna elementa pa sta jezik in kultura. Kultura kot refleksija stanja, dialoga in odnosov v družbi oblikuje in predstavlja nacionalno identiteto. Prispeva k odprtosti družbe, razvoju ustvarjalnosti, inovativnosti in sodelovanju ter je pomemben dejavnik gospodarskega in regionalnega razvoja.

Slovenski kulturni prostor je zaradi svoje umeščenosti na stičišču kultur tradicionalno raznolik, tudi danes ga sooblikujejo avtohtoni narodni skupnosti ter romska skupnost. Dejavno povečevanje stopnje kulturne raznolikosti v prostoru je pomemben element zmanjševanja vseh vrst nestrpnosti. Dostopnost slovenskega jezika, kulture in rast ustvarjalnih sektorjev spodbuja tudi digitalizacija. Bogata kulturna dediščina kot odsev vrednot, prepričanj, znanj in tradicij je pomemben razvojni potencial družbe. Pomembna pa je tudi krepitev povezovanja s Slovenci v sosednjih državah in po svetu v globalno mrežo. Skupen slovenski kulturni prostor naj bo povezan do te mere, da bo omogočal izkoriščanje vseh kulturnih, političnih in gospodarskih potencialov. Nacionalno kulturo in slovenski jezik želimo razvijati kot dejavnika identitete, prepoznavnosti ter družbenega in gospodarskega napredka.

Ključne usmeritve za doseg cilja:

- Razvijati in ohranjati slovenski jezik, kulturo in kulturno dediščino.
- Krepiti nacionalno identiteto in varovati kulturno raznolikost.
- Spodbujati dobro in na sodelovanju vseh temelječe upravljanje kulturne dediščine.
- Spodbujati kulturno udejstvovanje in z digitalizacijo omogočiti ohranjanje, dostopnost in promocijo kulturnih vsebin.
- Krepiti sodelovanje med gospodarstvom in kulturo, spodbujati ustvarjalnost in kreativne industrije ter raziskovalne umetnosti kot sinergije med znanostjo in umetnostjo.
- Spodbujati mednarodno kulturno sodelovanje, promocijo slovenske kulture v mednarodnem okolju, povezovanje s Slovenci v zamejstvu in po svetu ter razviti učinkoviti sistem javne diplomacije za boljšo prepoznavnost Slovenije v svetu.

Povezovanje s cilji trajnostnega razvoja:

Ključni kazalniki uspešnosti:

Kazalnik	Vir	Izhodiščna vrednost	Ciljna vrednost za leto 2030	Povprečje EU
Gostovanje slovenskih prireditev in razstav v tujini ter tujih v Sloveniji	SURS	150 prireditev in razstav (2015)	250 prireditev in razstav	
Digitalizacija slovenskega jezika <i>Vlada RS bo ministrstvu za kulturo in SURS naložila razvoj kazalnika na tem področju</i>	MK, SURS		Razvoj jezikovnih tehnologij in informacijskih platform, povečana dostopnost digitalnih vsebin,...	

5 Gospodarska stabilnost

Gospodarska stabilnost je eden pomembnejših pogojev za doseganje visokega življenjskega standarda in kakovosti življenja. V času krize je Slovenija doživela visok padec gospodarske aktivnosti. Gospodarska trdnost države in materialni položaj prebivalstva se šele zadnja leta postopno izboljšujeta.

Trajnostni gospodarski razvoj temelji na visoki konkurenčnosti in inovativnosti ter je hkrati vključujoč in zelen. Tako opredeljen razvoj je tudi zaradi večje uravnoteženosti odpornejši na gospodarske pretrese, hkrati pa omogoča visoko vključenost prebivalstva v ustvarjanje in delitev ter zmanjšuje pritiske na okolje. Vključujoča rast predvideva tudi regionalno enakomernost razvoja. Pomemben element gospodarske stabilnosti je javno finančna vzdržnost, za poslovni sektor pa poleg dostopa do raznovrstnih virov financiranja tudi ustrezno podporno institucionalno okolje.

Ključne usmeritve za dosegajo cilja:

- a) Spodbujati trajnostni gospodarski razvoj, ki bo omogočal zmanjševanje zaostanka za razvitejšimi državami in povečal kakovost življenja za vse.
- b) Zagotavljati ustrezen odziv gospodarskih politik tekom celotnega gospodarskega cikla (proticikličnost gospodarskih politik).
- c) Krepite funkcionalne regije kot razvojne in gospodarske celote s spodbujanjem razvoja, ki bo temeljil na izkoriščanju razvojnih potencialov in njihove prometne povezanosti.
- d) Oblikovati trajnejše rešitve za uravnoteženost strukturnega salda javnih financ in vzdržno znižanje javnega dolga.
- e) Zagotavljati konkurenčnost finančnega trga, zlasti stabilnost in učinkovitost bančnega sistema ter razvoj nebančnih segmentov finančnega sistema.

Povezovanje s Cilji trajnostnega razvoja:

Ključni kazalniki uspešnosti:

Kazalnik	Vir	Izhodiščna vrednost	Ciljna vrednost za leto 2030	Povprečje EU
BDP na prebivalca (v standardih kupne moči)	Eurostat	83 Indeks, EU=100 (2015)	Povprečje v letu 2030	100 Indeks, EU=100 (2015)
Dolg državnega sektorja	Eurostat	79,7 % BDP (2016)	60 % BDP	83,5 % BDP (2016)

6 Konkurenčen ter družbeno odgovoren podjetniški in raziskovalni sektor

Konkurenčen in družbeno odgovoren podjetniški in raziskovalni sektor je pomembno gibalno razvoja. Konkurenčnost slovenskega gospodarstva zmanjšuje predvsem nizka dodana vrednost na zaposlenega (produktivnost). V gospodarskem razvoju se višja razvitost kaže v višji tehnološki sestavi gospodarstva in višji dodani vrednosti na zaposlenega zaradi tehnoloških in netehnoloških inovacij. Tako se dviga konkurenčnost gospodarstva, medtem ko podporno okolje spodbuja nove in višje naložbe podjetij v razvoj ter v nova, zlasti bolj kakovostna delovna mesta. To pomeni, da bi z ustvarjanjem izdelkov in storitev z visoko dodano vrednostjo ne le hitreje odpravili razvojni zaostanek za gospodarsko naprednejšimi državami, temveč bi s posledično rastjo zaposlenosti in dohodkov izboljšali tudi materialni položaj prebivalstva. Globalno konkurenčen, visoko produktiven podjetniški sektor s krepitvijo davčne kapacitete poleg tega omogoča tudi financiranje kakovostnih javnih storitev za prebivalstvo.

Ustvarjanje visoke dodane vrednosti bo podprto z inovacijami, bazičnim in aplikativnim raziskovanjem, spodbujanjem ustvarjalnosti in kreativnosti ter z izkoriščanjem digitalnih potencialov in vseh priložnosti, ki jih prinaša četrta industrijska revolucija. S tem želimo povečati tudi število hitro rastočih podjetij z velikim potencialom zagotavljanja novih in kakovostnih delovnih mest. Zato mora država raziskave in inovacije umestiti v središče razvojnih politik za doseganje bolj konkurenčnega ter odgovornega podjetniškega in raziskovalnega sektorja. Poleg tega je treba vzpostaviti spodbudno in predvidljivo okolje za poslovanje in investicije, sodobno informacijsko in komunikacijsko infrastrukturo ter zagotoviti ustrezne človeške vire. Pri tem je treba upoštevati tudi specifičnost manjših podjetij. Hkrati je pomembno, da podjetja in raziskovalne organizacije upoštevajo omejitve in priložnosti okolja in prostora ter prispevajo h kakovosti življenja in razvoju družbe.

Ključne usmeritve za doseg cilja:

- Spodbujati razvoj znanosti in raziskav na prednostnih področjih za višjo kakovost življenja za vse, visoko konkurenčno gospodarstvo in učinkovito reševanje družbenih izzivov.
- Spodbujati internacionalizacijo podjetij z neposrednimi tujimi investicijami (NTI) in vključevanjem v globalne verige vrednosti ter vključitvijo raziskovalnih organizacij v mednarodno okolje.
- Zagotavljati spodbudno in predvidljivo podporno okolje.
- Omogočati okolje za ustvarjanje digitalnih trendov, podporo novim raziskovalnim in tehnološkim idejam, ekonomijo souporabe ter razvijati globalno konkurenčne systemske rešitve na področju pametnih omrežij in platform.
- Spodbujati ustvarjalnost in kreativnost ter s tem krepiti sinergije med znanostjo in umetnostjo.
- Spodbujati družbeno in okoljsko odgovornost podjetij in raziskovalnih organizacij.
- Dolgoročno učinkovito upravljati s podjetji v državni lasti in spodbujati umik države iz lastništva podjetij, ki ne predstavljajo strateške naložbe.

Povezovanje s cilji trajnostnega razvoja:

Ključni kazalniki uspešnosti:

Kazalnik	Vir	Izhodiščna vrednost	Ciljna vrednost za leto 2030	Povprečje EU
Produktivnost (BDP na zaposlenega, po kupni moči)	Eurostat	82 Indeks, EU=100 (2015)	95 Indeks, EU=100	100 Indeks, EU=100 (2015)
Evropski inovacijski indeks	Eurostat	Uvrstitev v kategorijo EU držav močnih inovatorok (2016)	Uvrstitev v kategorijo EU držav vodilnih inovatorok	Povprečje EU držav je v kategoriji močnih inovatorok (2016)
Indeks digitalnega gospodarstva in družbe	Evropska komisija	17. mesto v EU (2017)	Uvrstitev v prvo tretjino držav EU po vseh petih osrednjih sestavinah indeksa	

7 Vključujoč trg dela in kakovostna delovna mesta

Učinkovito delovanje trga dela in prilagodljivost politik trga dela lahko pomembno prispevata h gospodarskemu razvoju in kakovosti življenja prebivalstva. Za trg dela v Sloveniji je značilna že dlje časa prisotna segmentiranost. Da bi vzpostavili vključujoč trg dela in kakovostna delovna mesta, je treba izboljšati sisteme varne prožnosti, kar bi lahko povečalo zaposlenost, zmanjšalo segmentacijo in omogočilo bolj učinkovito alokacijo delovne sile. Tehnološki razvoj in digitalizacija družbe povzročata izginjanje nekaterih tradicionalnih poklicev, a hkrati vplivata na nastajanje novih poklicev in priložnosti za delo. Na trg dela bo s pojavljanjem novih delovnih mest vplival tudi prehod v nizkoogljično krožno gospodarstvo. V takšnem okolju je ključno pridobivanje novih znanj in veščin za krepitev inovativnosti, produktivnosti in konkurenčnosti gospodarstva, s čimer so ustvarjeni pogoji za višje dohodke, bolj kakovostna delovna mesta in bolj vključujočo družbo. Zaradi naraščanja netipičnih oblik dela in negotovosti na trgu dela, je še posebej pomembno zagotavljanje kakovostnih delovnih mest, ki zaposlenim nudijo ustrezno raven pravne, ekonomske in socialne varnosti.

Prilagoditve trga dela bodo potrebne tudi zaradi demografskih sprememb. Podobno kot večina razvitih držav se tudi Slovenija sooča s spremenjeno starostno strukturo prebivalcev, ki vpliva na zmanjšano ponudbo delovne sile, to pa bi v prihodnje lahko omejevalo možnosti za zagotavljanje in povečevanje blaginje prebivalcev. Z vidika razvoja je zato bistveno povečanje stopnje delovne aktivnosti v mlajših in starejših starostnih skupinah, razvoj ustreznih veščin za življenje in delo ter zagotavljanje kakovostnih delovnih mest mladim že ob vstopu na trg dela. Na trgu dela se posledicam staranja lahko uspešno prilagajamo tudi z večjim neto priseljevanjem, saj se priseljujejo predvsem posamezniki v aktivni dobi. Ker se bodo z daljšo delovno aktivnostjo nekateri delavci soočali z daljšo izpostavljenostjo nevarnosti pri delu, se je za preprečitev povečanja poklicnih bolezni in bolezni, povezanih z delom, treba osredotočiti na ustvarjanje varnih in zdravih delovnih razmer skozi celo poklicno življenje, to je na vzdržno delovno življenje.

Ključne usmeritve za doseg cilja:

- Uveljavljati koncept vzdržnega delovnega življenja, ki omogoča, da delavci delajo dlje in zdravi dočakajo upokožitev.
- Ustvarjati kakovostna delovna mesta, ki ustvarjajo višjo dodano vrednost, so okoljsko odgovorna ter zagotavljajo pogoje za ustrezno plačilo in kakovostno delovno okolje.
- Spodbujati večjo vključenost prikrajšanih skupin na trgu dela.
- Prilagajati delovna mesta in organizacijo dela demografskim spremembam, tehnologiji in podnebnim spremembam.
- Izboljševati sistem varne prožnosti ter zmanjševati pasti brezposelnosti in neaktivnosti, še posebej v območjih z visoko brezposelnostjo.
- Spodbujati dejavnosti delodajalcev za krepitev telesnega in duševnega zdravja delavcev ter lažje usklajevanje dela in skrbstvenih obveznosti.
- Spodbujati zaposlovanja obeh spolov v spolno netipičnih in deficitarnih poklicih.

Povezovanje s cilji trajnostnega razvoja:

Ključni kazalniki uspešnosti:

Kazalnik	Vir	Izhodiščna vrednost	Ciljna vrednost za leto 2030	Povprečje EU
Stopnja delovne aktivnosti prebivalstva (20–64 let)	Eurostat	70,1 % (2016)	> 75 %	71,1 % (2016)
Stopnja tveganja revščine delovno aktivnih oseb (starih 18 let in več)	Eurostat EU SILC	6,1 % (2016)	< 5 %	9,5 % (2015)

8 Nizkoogljično krožno gospodarstvo

Raba virov in energije se na globalni ravni nenehno povečuje, saj tehnološki napredek ni uspel izničiti pritiskov na okolje zaradi naraščanja prebivalstva in potrošnje. Poraba snovi na prebivalca je v Sloveniji enaka povprečju v EU. Pri učinkovitosti rabe virov in energije pa smo v Sloveniji pod povprečjem EU, prepočasi napredujemo tudi glede produktivnosti rabe ogljika. Prehod v nizkoogljično krožno gospodarstvo je zato prednostna razvojna usmeritev za celotno gospodarstvo.

Za uspešen prehod v nizkoogljično krožno gospodarstvo je treba prekiniti povezavo med gospodarsko rastjo in rastjo rabe surovin in energije ter s tem povečevanjem pritiskov na okolje. To ne bo mogoče brez korenite spremembe potrošniških in proizvodnih vzorcev, boljšega izkoristka virov, ki so že vgrajeni v obstoječe sisteme (npr. mobilnost, grajeno okolje, verige preskrbe s hrano, proizvodne verige), preprečevanja nastajanja odpadkov in vzpostavitve učinkovitega sistema upravljanja z njimi. Slovensko gospodarstvo je odvisno od uvoza surovin, zato nas lahko otežen dostop do njih močno prizadene, saj slovenska podjetja zaostajajo za povprečjem EU pri izvajanju ukrepov za prehod v krožno gospodarstvo. Učinkovita raba surovin in energije sta soodvisni, saj lahko strategije za dvig snovne učinkovitosti prispevajo k zmanjšanju porabe energije vsaj toliko kot ukrepi energetske učinkovitosti. Zanesljiva, trajnostna in konkurenčna oskrba z energijo je ključnega pomena za razvoj, pri čemer je dajanje prednosti učinkoviti rabi (URE) in obnovljivim virom energije (OVE) eno od temeljnih načel razvoja energetike. Prednostno povečevanje URE in obenem porabe OVE bo omogočalo zmanjševanje izpustov toplogrednih plinov (TGP), kar je tudi del zavez Slovenije v okviru podnebno-energetskega paketa EU ter zavez Pariškega podnebnega sporazuma. Pomemben vir TGP je tudi področje prometa, zato bo Slovenija izkoristila potenciale inovacij na področju novih konceptov mobilnosti in optimiziranja tranzitnega prometa. Za hitrejši prehod v nizkoogljično krožno gospodarstvo je ključna tudi odprava zakonodajnih in družbenih ovir ter nedelovanja trga, ureditev ustreznega regulativnega okolja, vključitev zunanjih stroškov po načelu onesnaževalec plača ter sprememba potrošniških vzorcev. Zapiranje snovnih zank je povezano z ustrezno logistiko vračanja surovin, pri čemer ima pomembno vlogo ustrezna prometna infrastruktura.

Ključne usmeritve za doseg cilja:

- Okrepiti povezavo med razvojem gospodarstva in ukrepi za zmanjšanje rabe virov ter izpustov TGP
- Spodbujati inovacije, uporabo oblikovanja in IKT za razvoj novih poslovnih modelov in produktov za učinkovito rabo surovin, energije ter prilagajanje na podnebne spremembe.
- Ob spodbujanju URE in rabe OVE nadomestiti fosilna goriva v vseh segmentih rabe energije, ob usklajevanju interesov na presečnih področjih: voda – hrana – energija – ekosistemi.
- Zagotavljati, da infrastruktura in raba energije v prometu podpirata prehod v nizkoogljično krožno gospodarstvo ter omogočata trajnostno mobilnost, tudi s pomočjo uvajanja novih konceptov mobilnosti.
- Uporabiti prostorsko načrtovanje za oblikovanje vozlišč nizkoogljičnega krožnega gospodarstva in razvojnih rešitev na regionalni in lokalni ravni.

Povezovanje s cilji trajnostnega razvoja:

Ključni kazalniki uspešnosti:

Kazalnik	Vir	Izhodiščna vrednost	Ciljna vrednost za leto 2030	Povprečje EU
Snovna produktivnost	Eurostat	1,79 SKM/kg (2015)	3,5 SKM/kg	2,19 SKM/kg (2015)
Delež obnovljivih virov v končni rabi energije	Eurostat	22 % (2015)	27 %	16,7 % (2015)
Emisijska produktivnost, BDP/izpusti toplogrednih plinov	Eurostat, ARSO	2,9 SKM/kg CO ₂ ustreznik (2015)	Povprečje EU v letu 2030	3,3 SKM/kg CO ₂ ustreznik (2015)

9 Trajnostno upravljanje z naravnimi viri

Ekosistemi in njihove storitve so bistvenega pomena za naše zdravje in kakovostno življenje. Naravni viri so temelj gospodarskega razvoja, ponujajo možnosti za nove investicije in zaposlovanje ter izboljšujejo življenjski standard in kakovost življenja. Tako kot pri drugih vrstah virov tudi povečevanje ali zmanjševanje vrednosti naravnih virov povečuje ali zmanjšuje dolgoročne družbene koristi oziroma stroške. V zadnjih 50 letih smo zaradi povečanega povpraševanja po hrani, vodi, lesu, vlakninah, mineralih, zemljiščih in gorivih ekosisteme spreminjali hitreje in bolj obsežno kot v kateremkoli primerljivem obdobju človeške zgodovine.

Trajnostno varstvo in načrtovanje rabe naravnih virov je nujno za dolgoročno ohranjanje količinskega in kakovostnega stanja naših naravnih virov, ki so eden ključnih stebrov za zagotavljanje zdravega življenjskega prostora, pridelavo hrane in izvajanje gospodarskih dejavnosti z visoko dodano vrednostjo ter zagotavljanje kakovostnih delovnih mest. Pri tem enega največjih izzivov predstavlja usklajevanje različnih legitimnih, a nasprotujočih si interesov posameznih skupin deležnikov v prostoru. Pri trajnostnem upravljanju z naravnimi viri sta poleg tega pomembna nacionalni in globalni kontekst. Slovenija je bogata z nekaterimi naravnimi viri, vendar je kljub temu odvisna od uvoza, zato je odgovorna za učinkovito upravljanje z njimi tudi izven svojih meja.

Kakovostni naravni viri so pomembni tudi za zagotavljanje večje stopnje samooskrbe s kakovostno vodo in hrano, ki sta strateški dobrini. V Sloveniji se pri pridelavi ključnih skupin živil dolgoročno soočamo s trendom upadanja, kar povečuje našo ranljivost. Poleg tega je obseg kmetijske proizvodnje močno odvisen tudi od naravnih razmer, kar se v zadnjih letih zrcali v nihanju proizvodnje in s tem samooskrbe. Odvisnost bo še večja zaradi negativnega vpliva podnebnih sprememb na prehranske sisteme in dejstva, da se v Sloveniji zmanjšuje površina obdelovalne zemlje, tudi zaradi urbanizacije. Poleg tega, da je kmetijski sistem odvisen od naravnih virov, pa je na drugi strani tudi eden od dejavnikov degradacije okolja.

Ključne usmeritve za doseg cilja:

- a) Uvajati ekosistemski pristop pri upravljanju z naravnimi viri in preseči sektorski način razmišljanja med drugim s pravočasnim usklajevanjem nacionalnih in čezmejnih interesov na presečnih področjih voda – hrana – energija – ekosistemi, ki se bodo v prihodnosti spreminjali in prilagajali tudi zaradi posledic podnebnih sprememb.
- b) Učinkovito upravljati s površinskimi in podzemnimi vodami, obalnimi in morskimi viri ter dosegati njihovo dobro stanje.
- c) Zagotavljati trajnostni razvoj gozda kot ekosistema v smislu njegovih ekoloških, gospodarskih in socialnih funkcij.
- d) Preprečevati čezmerno onesnaževanje vseh sestavin okolja.
- e) Ohranjati visoko stopnjo biotske raznovrstnosti in kakovosti naravnih vrednot.
- f) Trajnostno upravljati s tlemi z ohranjanjem ekosistemskih storitev tal, preprečevanjem nadaljnje degradacije tal in sanacijo degradiranih tal.
- g) Trajno varovati in ohranjati kakovostna kmetijska zemljišča ter spodbujati kmetijsko prakso za povečanje samooskrbe z lokalno trajnostno pridelavo živil, ki pozitivno vplivajo na zdravje ljudi.
- h) Zagotavljati kakovostno bivalno okolje ob odgovornem in učinkovitem ravnanju s prostorom na podlagi usklajenih prednostnih nalog in uravnoteženega odnosa med njimi, tudi v luči skladnejšega regionalnega razvoja.
- i) Zagotavljati sistem za čim bolj učinkovito prilagajanje na podnebne spremembe in čim boljši izkoristek priložnosti, ki jih te prinašajo.

Povezovanje s cilji trajnostnega razvoja:

Ključni kazalniki uspešnosti:

Kazalnik	Vir	Izhodiščna vrednost	Ciljna vrednost za leto 2030	Povprečje EU
Kmetijska zemljišča v uporabi, delež v skupni površini	Eurostat	23,7 % (2016)	> 24 %	40 % (2013)
Kakovost vodotokov – biokemijska potreba po kisiku v rekah	ARSO, EEA	1,05 mg O ₂ /l (2015)	< 1 mg O ₂ /l	2,19 mg O ₂ /l (2012)
Kakovost zraka – število dni s preseženo dnevno mejno koncentracijo za delce PM ₁₀	Eurostat	66 dni μg/m ³ (2015)	35 dni	35 dni μg/m ³ (2015)

10

Zaupanja vreden pravni sistem

Pravni sistem ima pomemben nacionalni in strateški pomen pri varstvu pravic državljanov ter gospodarskega razvoja in blaginje, saj je od njega močno odvisno delovanje vseh družbenih sistemov in podsistemov. Spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter pravna varnost in spoštovanje vladavine prava so med ključnimi dejavniki kakovosti demokracije in družbenega razvoja. Da bi izboljšali zaupanje v pravni sistem, je treba skrbeti za neodvisnost sodišč ter dvig integritete in avtoritete pravosodnih organov, ki se oblikuje in vzpostavlja le skozi kakovostne in pravočasne sodne odločitve. Ključni sta skrb za enotnost sodne prakse ter zagotavljanje nepristranosti in objektivnosti delovanja pravosodja, pri čemer sta pomembna preprečevanje možnosti zlorab ter ničelna toleranca do korupcije. Pri tem so pomemben vidik pregleden zakonodajni postopek, jasni predpisi in njihovo izvajanje ter učinkovito in kakovostno sodno varstvo.

Zato si je treba prizadevati za pravni sistem, ki zagotavlja kakovosten in učinkovit pravni okvir. Zagotoviti je treba preglednost in jasnost predpisov ter spremljati njihovo učinkovitost. Zadovoljstvo s pravosodnim sistemom je v Sloveniji glede na članice OECD relativno nizko. Delovanje pravosodnega sistema z vidika dostopnosti in kakovosti pomembno vpliva na zaupanje državljanov v javne institucije in vlado, pri čemer je posebej pomembno ohranjanje nepristranskosti in neodvisnosti sodišč. Uspešnost pregona vseh vrst kriminala, še posebej gospodarskega, ter učinkovitost civilnih postopkov, prispevata k boljšemu poslovnemu okolju ter večji konkurenčnosti in privlačnosti za naložbe.

Ključne usmeritve za doseg cilja:

- a) Varovati vse človekove pravice in temeljne svoboščine, odpravljati diskriminacije in zagotavljati enake možnosti na nacionalni, regionalni in globalni ravni.
- b) Skrbeti za enotno sodno prakso, učinkovito in enotno izvajanje nalog sodne uprave ter jasno postopkovno in materialno zakonodajo.
- c) Ohranjati neodvisnost sodstva ter nepristransko in objektivno delovanje pravosodja.
- d) S strateško premišljenim kadrovskim načrtovanjem spodbujati pridobivanje in medgeneracijske predaje novih znanj in veščin med nosilci pravosodnega sistema s strateško premišljenim kadrovskim načrtovanjem
- e) Učinkovito in transparentno izvajati sodne postopke in krepiti kulturo izvensodnega reševanja sporov.
- f) Preprečevati in zgodaj odkrivati korupcijska dejanja.
- g) Izvajati preventivne naloge usmerjene v zmanjševanje tveganj za nastanek sporov ali drugih odklonov, ki zahtevajo posredovanje države.

Povezovanje s cilji trajnostnega razvoja:

Ključni kazalniki uspešnosti:

Kazalnik	Vir	Izhodiščna vrednost	Ciljna vrednost za leto 2030	Povprečje EU
Indeks vladavine prava	World Justice Project	15. mesto med državami EU 21 (2016)	Uvrstitev v prvo polovico med državami EU	
Predvideni čas reševanja civilnih pravnih in gospodarskih zadev	CEPEJ	277 dni (2015)	200 dni	244 dni (2015)

11

Varna in globalno odgovorna Slovenija

Slovenija je ena najbolj varnih držav na svetu, kar pozitivno vpliva na kakovost življenja njenih prebivalcev. Kljub temu se pojavljajo številni novi izzivi, s katerimi se je za varnost Slovenije treba pravočasno spoprijeti. Vedno hitrejši razvoj informacijsko-komunikacijskih tehnologij prinaša koristi za moderno družbo, istočasno pa vpliva na pojav vedno novih in tehnološko vse bolj dovršenih kibernetških in hibridnih groženj, ki so resna nevarnost za delovanje javnega in zasebnega sektorja. Zaostrovanje političnih, okoljskih, družbenih, gospodarskih, varnostnih in drugih razmer v svetu lahko tudi v Sloveniji pripelje do pogostejšega in obsežnejšega pojavljanja kršitev javnega reda in miru ter terorističnih groženj. Obenem dinamične spremembe v svetu prinašajo spremembe pri varovanju državne meje. Hiter razvoj prometa prinaša nove izzive pri oblikovanju ukrepov za vzdrževanje varnosti v cestnem prometu po načelu *nič mrtvih*. Stalen vir ogrožanja so tudi naravne in druge nesreče, katerih intenzivnost in pogostost se zaradi podnebnih sprememb, prekomernega obremenjevanja okolja in neustreznih posegov v prostor povečujeta. Pri tem je pomembno nenehno zagotavljanje osebne varnosti prebivalcev, varovanje premoženja in okolja ter delovanje kritične infrastrukture. Visoko stopnjo varnosti države in državljanov bomo ohranili s spremljanjem in predvidevanjem varnostnih groženj in tveganj, vzpostavitev obrambnih in odvrtačelnih zmogljivosti ter pravočasnim in koordiniranim odzivanjem na varnostna tveganja. Tudi krepitev povezanosti z lokalnimi skupnostmi in neposreden stik z državljani sta pomembni sestavini preprečevanja varnostnih dogodkov s škodljivimi posledicami.

Slovenija je globalno odgovorna in solidarna država, kar mora ostati njena usmeritev tudi v prihodnje. Sodeluje v mednarodnih organizacijah ter operacijah in misijah, ki zagotavljajo stabilno mednarodno okolje in človekovo varnost, pri čemer sta članstvo v Natu ter skupna zunanja in varnostna politika EU primarni okvir zagotavljanja nacionalne varnosti Slovenije. Prizadeva si za krepitev miru, varnosti in stabilnosti, spoštovanje človekovih pravic in mednarodnega prava za preprečevanje konfliktov ter skupno naslavljanje globalnih izzivov, kot so upravljanje z migracijskimi tokovi, odprava terorizma, blaženje podnebnih sprememb in prilagajanje nanje ter spoštovanje človekovih pravic. Z mednarodnim razvojnim sodelovanjem in humanitarne pomočjo prispeva k bolj uravnoteženemu in pravičnemu globalnemu razvoju ter odpravi revščine in neenakosti.

Ključne usmeritve za doseg cilja:

- a) Zagotavljati zaščito pred terorističnimi in drugimi nadnacionalnimi grožnjami.
- b) Zagotavljati visoko raven varnosti ljudi, njihovega premoženja in nemoteno delovanje kritične infrastrukture.
- c) Vzpostaviti celovit in učinkovit sistem zagotavljanja kibernetške in informacijske varnosti ter odzivanja na hibridne grožnje.
- d) Krepiti zmogljivosti za celovito obvladovanje naravnih in drugih nesreč.
- e) Zagotavljati varnost državne in zunanje meje Evropske unije ter iskanje celovitih rešitev za učinkovito globalno upravljanje z migracijskimi tokovi s sodelovanjem med izvornimi, tranzitnimi in ciljnimi državami.
- f) Zagotavljati obrambno sposobnost države za izvajanje nacionalne obrambe in izpolnjevanje sprejetih mednarodnih obveznosti.
- g) Krepiti zunanjepolitično sodelovanje na bilateralni in multilateralni ravni, poglobljati politične, gospodarske, kulturne in druge odnose ter krepiti aktivno vlogo Slovenije pri uveljavljanju mednarodnega miru in varnosti, spoštovanju človekovih pravic in mednarodnega prava ter doseganju trajnostnega razvoja na globalni ravni, tudi preko mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči.

Povezovanje s cilji trajnostnega razvoja:

Ključni kazalniki uspešnosti:

Kazalnik	Vir	Izhodiščna vrednost	Ciljna vrednost za leto 2030	Povprečje EU
Delež oseb, ki so poročale o težavah s kriminalom, vandalizmom ali nasiljem v svojem bivalnem okolju	Eurostat, EU SILC	9,2 % (2015)	< 10 %	13,6 % (2015)
Globalni indeks miru	Institute for Economics and Peace	5. mesto med državami EU (2017)	Ohraniti uvrstitev med najboljših 10 držav na svetu in najboljših 5 v EU	

12 Učinkovito upravljanje in kakovostne javne storitve

Za doseganje zastavljenih razvojnih ciljev je potrebno učinkovito strateško upravljanje javnih institucij. Način delovanja javnega sektorja je bistvenega pomena za povečanje zaupanja državljanek in državljanov ter dvig konkurenčnosti gospodarstva. Uvrstitve Slovenije na mednarodnih lestvicah institucionalne konkurenčnosti in nizkega zaupanja v javne institucije kažejo na potrebo po spremenjenem načinu delovanja posameznih institucij ter tudi celotnega sistema javnega sektorja. Razpršenost in nepovezanost organov javnega sektorja otežuje medsektorsko povezovanje in sodelovanje ter povečuje stroške delovanja. Na področju lokalne samouprave v Sloveniji obstaja neizkoriščen potencial za boljše naslavljanje potreb prebivalstva in podjetij.

Javne politike morajo predvidevati in se učinkovito ter predvsem hitreje odzivati na spremembe in izzive ter tako zagotavljati kakovostne storitve za državljanke in državljane in spodbudno poslovno okolje. Da bi izkoristili razvojne potencialne na regionalni in lokalni ravni pa je ključno ustrezno spodbujanje usklajenega gospodarskega, družbenega in prostorskega razvoja, ki zahteva tudi primerno upravno organiziranost in razvojni dialog. Do bolj kakovostnega, transparentnega in odgovornega javnega sektorja bodo privedli tudi spremenjeni načini dela z uporabo inovativnih metod, ki temeljijo na kreativnem reševanju izzivov in poudarek na vpeljavi digitalnih rešitev. Okrepljeni bodo inovativni procesi za izboljšanje notranjega delovanja institucij. S spremembo kulture bo spodbujeno njihovo medsebojno sodelovanje ter odprto in aktivno vključevanje državljanek in državljanov v oblikovanje rešitev. Razvoj institucionalnih in družbenih inovacij namreč lahko prispeva k dvigu produktivnosti, organizacijske učinkovitosti in doseganju zastavljenih ciljev v strateških in programskih dokumentih. K večji učinkovitosti javnih institucij lahko prispeva tudi rastoče politično in gospodarsko opolnomočenje ljudi zaradi poglobljene demokratizacije, dostopa do informacij in tehnologij, zaradi česar so javne institucije pod vedno večjim nadzorom različnih institucionalnih in družbenih struktur, ki zahtevajo odgovornost in uspešno uresničevanje razvojnih ciljev.

Ključne usmeritve za doseg cilja:

- a) Politike in predpise oblikovati na podlagi vnaprej opredeljenih ciljev, prednostnih nalog ter sistematično spremljati izvajanje in meriti učinke.
- b) Razvijati visoko kulturo sodelovanja in zaupanja med državljani, zaposlenimi, institucijami (tudi na ravni država – lokalna samouprava) ter nove oblike povezovanja vsebin, kar bo prispevalo k boljšemu upravljanju javnih institucij, višji kakovosti storitev ter usklajenemu razvojnemu in prostorskemu načrtovanju na regionalni ravni.
- c) Krepiti zaupanje v institucije s spoštovanjem načela »pravila enaka za vse«, ničelno toleranco do korupcije, transparentnostjo podatkov in storitev ter stabilnostjo okolja in kakovostjo predpisov
- d) Nadaljevati razvoj in uveljavljanje standardov participativne demokracije z doslednim vključevanjem deležnikov v vse stopnje oblikovanja in spremljanja politik, izobraževanjem o pomenu le-tega, opolnomočenjem državljanov, dostopnostjo in odprtostjo podatkovnih zbirk.
- e) V sodelovanju z relevantnimi deležniki oblikovati in na sodobne načine ponujati prijazne, dostopne, pregledne in učinkovite javne storitve na sodoben način v sodelovanju z relevantnimi deležniki ter istočasno izkoriščati priložnosti digitalizacije.
- f) Spodbujati inovativne oblike upravljanja, vodenja, oblikovanja politik in inovativnosti med zaposlenimi ter pridobivanje novih kompetenc, prevzemanje odgovornosti in učenje iz napak.
- g) Skrbeti za usklajeno in dosledno strateško upravljanje sistemov in izkoriščanje prednosti sodobnih tehnologij.

Povezovanje s cilji trajnostnega razvoja:

Ključni kazalniki uspešnosti:

Kazalnik	Vir	Izhodiščna vrednost	Ciljna vrednost za leto 2030	Povprečje EU
Zaupanje v javne institucije	Eurobarometer	- parlament 14 % - vlada 17 % - lokalne oblasti 38 % (2016, jesenska meritev)	Vsaj polovica prebivalstva zaupa v javne institucije (povprečje zadnjih treh meritev)	- parlament 32 % - vlada 31 % - lokalne oblasti 47 % (2016, jesenska meritev)
Izvršna zmogljivost	Bertelsmann Stiftung	4,7 povprečna ocena od 1 do 10 (38. mesto od 41 držav) (2016)	Povprečje EU v letu 2030	6,1 povprečna ocena od 1 do 10 25/28 EU (2016)

4. Izvajanje in spremljanje Strategije razvoja Slovenije

Skladnost razvojnih politik

Razvojne politike vlade obsegajo nabor razvojnih programov in ukrepov, ki se medsebojno povezujejo z namenom uspešnega doseganja zastavljenih razvojnih ciljev. Hkrati je ob tem treba upoštevati tudi mednarodno sprejete obveznosti, ki zavezujejo Republiko Slovenijo in vplivajo na doseganje razvojnih ciljev.

Vse to zahteva integrirano razvojno načrtovanje, povezovanje in sodelovanje na različnih ravneh ter vključevanje glavnih deležnikov v proces načrtovanja, izvajanja in njegovega spremljanja usklajenih in celovitih politik za doseganje trajnostnega razvoja v skladu z Agendo 2030. Spremljanje učinkovitosti in uspešnosti razvojnih politik je bistveno tudi z vidika smotrne porabe proračunskih sredstev. Za večjo skladnost razvojnih politik bo treba v prihodnje vzpostaviti boljše mehanizme horizontalnega sodelovanja, povezovanja vsebin, razumevanja presečnih tematik ter centralnega načrtovanja, izvajanja in spremljanja teh politik. Prav tako je pomembno usklajevanje domačih in mednarodnih razvojnih ciljev.

Izvajanje Strategije razvoja Slovenije

Strategija razvoja Slovenije 2030 z osrednjim ciljem »Slovenija, država kakovostnega življenja za vse« in dvanajstimi razvojnimi cilji je osrednji okvir razvoja države, ki mu sledijo tudi področne oziroma sektorske razvojne strategije, programi in operativni izvedbeni ukrepi.

V okviru vsakega razvojnega cilja so opredeljena glavna področja delovanja za doseganje cilja. Izvajanje Strategije bo temeljilo na srednjeročnih akcijskih načrtih, vezanih na srednjeročni finančni okvir, ki bodo vsebovali ukrepe in aktivnosti, s katerimi bodo posamezni cilji doseženi, zahtevana sredstva ter izvedbene cilje (angl. *output*). Izvedbeni cilji morajo prispevati k vsaj enemu od dvanajstih ciljev (angl. *outcome*) Strategije razvoja Slovenije.

Za koordinacijo priprave akcijskega načrta je zadolžen organ, pristojen za razvoj, skupaj z ministrstvom za finance in z aktivnim sodelovanjem vseh resorjev vlade. K pripravi prvega akcijskega načrta bomo pristopili takoj po sprejetju strategije. Usklajevanje dokumenta bo potekalo prek *Stalne medresorske delovne skupine za razvojno načrtovanje*, v katero so s svojimi predstavniki vključena vsa ministrstva, Kabinet predsednika vlade, Urad Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj ter Statistični urad Republike Slovenije. Skupina deluje kot mehanizem za horizontalno sodelovanje v okviru priprave Strategije razvoja Slovenije in drugih osrednjih strateških in izvedbenih dokumentov ter pri usklajevanju in spremljanju izvajanja posameznih vsebin s področja razvoja.

V okviru posameznega razvojnega cilja se prepletajo vsebine politik, ki so v pristojnosti različnih resorjev, zato bo za uspešno izvajanje strategije potrebno okrepiti učinkovitost medresorskega usklajevanja in sodelovanja. Večdimenzionalna narava ciljev zaradi svoje kompleksnosti zahteva skupne napore pri njihovem uresničevanju in učinkovito koordinacijo med posameznimi politikami. Poleg tega bo treba vzpostaviti tudi ustrezne mehanizme za zagotavljanje skladnejšega regionalnega razvoja. Za usklajenost sektorskih strateških, razvojnih in akcijskih načrtov, programov ter aktivnosti z osrednjo strategijo razvoja države so odgovorni njihovi nosilci. Organ, pristojen za razvoj, bo skozi procese medresorskega usklajevanja spremljal priprave posameznih sektorskih dokumentov in skrbel za njihovo usklajenost s Strategijo razvoja Slovenije. V procesu priprave strateških dokumentov in predpisov na horizontalni ravni ter na posameznih sektorskih področjih bo večja pozornost namenjena ustrezni analizi stanja, opredelitvi ciljev in oceni posledic za različna področja razvoja. Zato je treba v okviru resorjev nadgraditi znanja s teh področij in sistemsko uvesti osredotočenost na zastavljene cilje. Hkrati je treba

razviti človeške vire ter vzpostaviti orodja za upravljanje s kolektivnim znanjem, informacijami in podatki za njihovo analiziranje in integrirano vodenje razvojnih politik.

Spremljanje izvajanja ciljev Strategije razvoja Slovenije z vzpostavitvijo kontinuiranega procesa strateškega pristopa k razvoju

V strategiji so za vsak razvojni cilj določeni 2–3 glavni kazalniki uspešnosti z izhodiščnimi in ciljnimi vrednostmi, ki predstavljajo zelene ciljne vrednosti. Urad Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj v vsakoletnem Poročilu o razvoju spremlja izvajanje ciljev Strategije razvoja Slovenije, ki za potrebe analize poleg v Strategiji določenih kazalnikov vključuje tudi širši nabor drugih razvojnih kazalnikov. Kjer je to relevantno, se kazalniki spremljajo in analizirajo ločeno po spolu.

Za kontinuiran proces strateškega pristopa k razvoju je nujno tudi spremljanje izvajanja srednjeročnega akcijskega načrta po ciljeh, ki opredeljuje prednostne naloge na srednji rok. To bo omogočilo informacije o učinkovitosti in uspešnosti porabe javnih sredstev ter bo podlaga za sprejemanje nadaljnjih odločitev. Srednjeročni akcijski načrt bo vseboval izvedbene cilje politik s kazalniki, na podlagi katerih bo možno spremljati spremembe, ki vplivajo na doseganje razvojnih ciljev. Doseganje ciljev lahko analiziramo z vidika uspešnosti (ali so cilji doseženi) in učinkovitosti (s koliko sredstvi so cilji doseženi).

Na podlagi sprejetega srednjeročnega akcijskega načrta bo pripravljen načrt analize uspešnosti in učinkovitosti doseganja posameznih ciljev za celotno obdobje. Analize bodo v sodelovanju izvajali organ, pristojen za razvoj, in ministrstvo za finance, ki se bosta za ta namen strokovno izpopolnila oziroma se bosta povezala z ustreznimi institucijami. Vlada se bo enkrat letno seznanila z rezultati analiz, ki jih bo upoštevala pri razvojnem načrtovanju politik in načrtovanju porabe proračunskih sredstev.

Zaradi dolgoročne narave dokumenta se bodo razvojna izhodišča v času izvajanja strategije spreminjala. Zato bo treba sproti analizirati razvojne scenarije, dolgoročne projekcije na nacionalni in mednarodni ravni ter spremljati predvidene trende in grožnje, vse to pa bo treba upoštevati tudi pri nadaljnem načrtovanju razvoja Slovenije. Pristojni organi na nacionalni ravni bodo v okviru poročanja podajali priporočila glede izboljšanja učinkovitosti izvajanja in zahtevanih sprememb pri zastavljenih ciljeh.

Spremljanje uresničevanja ciljev Agende 2030

Agenda za trajnostni razvoj do leta 2030 (Agenda 2030), sprejeta na Vrhu Organizacije združenih narodov (OZN) septembra 2015 in v veljavi od 1. januarja 2016, je prelom paradigme svetovnega razvoja, ki je doslej temeljila (zlasti) na tokovih razvojne pomoči iz razvitih v manj razvite države. Z Agendo 2030 se je 193 držav, tudi Slovenija, zavezalo k načrtu, ki na uravnotežen način povezuje 17 ciljev treh razsežnosti trajnostnega razvoja: gospodarske, socialne in okoljske (Priloga 3).

Slovenija je proces načrtovanja uresničevanja ciljev trajnostnega razvoja (angl. *Sustainable Development Goals*, SDGs) in spremljanje napredka povezala s pripravo Strategije razvoja Slovenije do leta 2030, ki v ospredje prav tako postavlja uravnotežen gospodarski, socialni in okoljski razvoj. To zahteva tesno medresorsko usklajevanje, celovit pristop vlade in vključevanje raznovrstnih deležnikov. Koordinator za spremljanje uresničevanja ciljev Agende 2030 na nacionalni ravni je organ, pristojen za razvoj. Komuniciranje in usklajevanje z ministrstvi in vladnimi službami poteka prek *Stalne medresorske delovne skupine za razvojno načrtovanje*. Delovna skupina omogoča učinkovitejšo koordinacijo in aktiven prispevek k snovanju osrednjih strateških in izvedbenih dokumentov Republike Slovenije ter skrbi tako za vključevanje Agende 2030 v dokumente v nastajanju kot za prenos informacij o pomenu

Agende 2030 na posameznem področju. Lokalizacija ciljev in podciljev Agende 2030 omogoča, da s spremljanjem uresničevanja lastnih, nacionalnih razvojnih ciljev, hkrati spremljamo tudi doseganje ciljev trajnostnega razvoja Agende 2030.

V okviru OZN se je za sistematično spremljanje in pregledovanje programa vzpostavil okvir, ki deluje na državni, regionalni in svetovni ravni ter temelji na posebej oblikovanih mednarodnih kazalnikih, dopoljenih s kazalniki na državni ravni. Države članice OZN smo pri tem pozvane, da glede na svoje zmožnosti, prednostne naloge in okoliščine o svojih nacionalnih pregledih uresničevanja ciljev Agende 2030 poročamo v okviru Političnega foruma na visoki ravni (HLPF). V prvem krogu prostovoljnih nacionalnih pregledov leta 2016 je sodelovalo 22 držav članic, v letu 2017 pa je vključenih 44 držav, med njimi tudi Slovenija. Slovenija namerava do leta 2030 v okviru HLPF opraviti pregled uresničevanja ciljev in podciljev Agende 2030 vsaj še dvakrat, predvidoma leta 2023 in leta 2029.

5. Priloge

Priloga 1: Vizija Slovenije

*V sozvočju z okoljem in s časom smo našli ravnovesje **kakovostnega življenja**. S pomočjo **učenja** se uspešno soočamo z največjimi izzivi. Smo **inovativni**, ideje spreminjamo v dejanja. Z **zaupanjem** ustvarjamo dobre odnose ter gradimo solidarno in strpno družbo. Slovenijo samozavestno odpiramo partnerjem, pripravljenim na sodelovanje. Ponosni bogatimo globalno mrežo s svojo **kulturno edinstvenostjo**.*

*V Sloveniji leta 2050 ustvarjamo številne uspešne zgodbe. Družbene procese sooblikujemo kot aktivni državljani, kritično in tvorno. Slovenija je ravno prav velika za razcvet inovacij in predstavlja edinstven razvojni model v svetu. Z **učenjem za in skozi vse življenje** razvijamo znanje in veščine ter krepimo odpornost za soočanje z izzivi.*

*Ustvarjalni posamezniki se dobro počutimo v **inovativni družbi** ter prepletu družbenih, institucionalnih in tehnoloških inovacij. Te nam omogočajo nove rešitve za ključne družbene izzive, kot so starajoče se prebivalstvo, neenakost in revščina. Sproščeno in razumevajoče življenjsko okolje je eden od razlogov, da se uspešni posamezniki in podjetja odločajo za prihod v Slovenijo. Ta je njihovo pozornost najprej vzbudila z odličnostjo izdelkov in storitev. Nato jih je osvojila s kakovostjo znanstvenih raziskav in z domiselnimi rešitvami.*

*Vitalna generacija leta 2050 se ne ukvarja več z delitvami iz preteklosti. Medsebojno **zaupanje** ji je pomembnejše in vredno več. Zaupamo tudi v javne ustanove, ker delujejo pregledno in odgovorno. Prebivalci jih cenimo, ker so dostopne in uporabnikom prijazne, zlasti pa – postopki tečejo hitro. Ne zapravljamo časa in energije za neproduktivne spore, pri čimer nam odlično služi učinkovit pravni sistem. Pravila so pravila, enaka za vse. Odgovorno izpolnjujemo obljube med generacijami. Spoštujemo družbene vrednote, kot so solidarnost, varnost, strpnost, medsebojno sodelovanje in mir.*

*Slovenci smo leta 2050 srečni ljudje. V vsakdanjem življenju občutimo, zakaj nas globalne lestvice blaginje uvrščajo čisto pri vrhu. Živimo **kakovostno**: bolje, bolj zdravo in dlje. Družbena in okoljska odgovornost sta nam zelo pomembni. Naravo spoštujemo in z naravnimi viri upravljamo premišljeno. Priložnosti za delo nam ustvarjata digitalna odličnost in model krožnega gospodarstva, ki poganjata gospodarski razvoj. Uspelo nam je, ker smo drzni, samoiniciativni in odgovorni. Cenimo čas in ga namenjamo stvarjem, ki v naše življenje prinašajo zadovoljstvo.*

*Največje bogastvo Slovenije pa smo ljudje. Smo vključujoča in dinamična družba. Naša **identiteta** in kultura spodbujata sodelovanje pri ustvarjanju sinergij ter soočanju z izzivi. Slovenski jezik nam veliko pomeni, naša edinstvena kultura je navdihujoča. Odločni smo in prepoznavni. Naša lega, povezanost in infrastruktura nas vpenjajo v mednarodni prostor. V njem se uveljavljamo samozavestno, s prilagodljivostjo in vzdržljivostjo. V tujini delujoči Slovenci v živahnih stikih s Slovenijo krepijo našo globalno mrežo. Glas, ugled in prepoznavnost naše države so veliko večji od njene velikosti.*

Priloga 2: Proces priprave Strategije razvoja Slovenije 2030

Priprava dolgoročnih razvojnih dokumentov je kompleksen in večfazni proces, ki zahteva vključevanje najširšega kroga deležnikov, saj je potrebno doseči skupni konsenz glede smeri dolgoročnega razvoja države in strateških usmeritev. Z vodenjem vključujočega in interaktivnega procesa želimo spremeniti ustaljeno prakso priprave razvojnih dokumentov ter spodbuditi sodelovanje in soočenje različnih pogledov. V procesu priprave se je izkazalo, da so takšne metode dela dobro sprejete in da si ljudje želijo več tovrstnega sodelovanja. Ta način spodbuja inovativno razmišljanje, s soočanjem različnih deležnikov pa se posamezna področja postavijo v širši kontekst.

Priprava Vizije

Temeljni korak pri pripravi strategije je zasnova njene vizije. Proces priprave Vizije Slovenije se je pričel poleti 2015, ko je Vlada Republike Slovenije ustanovila medresorsko Horizontalno skupino, ki je bila zadolžena za koordinacijo procesa priprave razvojnih dokumentov, priprave analitičnih podlag ter sodelovanje v procesu izbora strateških prednostnih področij. Oblikovana je bila tudi Skupina za prihodnost, ki jo je sestavljalo 14 posameznikov z različnih področij. Naloga skupine je bila svetovati glede procesa priprave ter predlaganje udeležencev tridnevne delavnice, na kateri so bili novembra 2015 oblikovani prvi elementi Vizije Slovenije 2050.

V letu 2016 je sledil niz interaktivnih dogodkov po Sloveniji, na katerih so se udeleženci pogovarjali o zeleni prihodnosti, preverjali prvi osnutek Vizije, identificirali vrzeli v besedilu in iskali elemente za njegovo nadgradnjo. Organiziranih je bilo 27 dogodkov, na katerih je sodelovalo več kot 600 posameznikov. V okviru oblikovanja Vizije ter določanja strateških prednostnih področij in ciljev je bila izvedena tudi javnomnenjska raziskava o kakovosti življenja v Sloveniji, v kateri je sodelovalo več kot 1000 prebivalcev. Na temo vsebine in procesa priprave Vizije in Strategije sta potekala posvet vlade in delavnica z visokimi uradniki ministrstev. Izvedena so bila tudi srečanja na ravni ministrov, kjer so bile identificirane vzporednice med vsebinami vizije, ki so jih izpostavili prebivalci, in delovnimi področji ministrstev.

Vizija je bila javnosti predstavljena februarja 2017.

Priprava Strategije razvoja Slovenije

Ob razpravah o Viziji se je poleti 2016 pričela priprava nove dolgoročne strategije. Junija 2016 je bilo izvedenih devet tematskih razprav o posameznih vsebinah, pri katerih je sodelovalo več kot 200 strokovnjakov in državnih uradnikov. Septembra 2016 je sledila delavnica, na kateri je tekel pogovor o prvem možnem naboru kazalnikov za spremljanje strategije. Na podlagi strokovne razprave je Služba za razvoj in evropsko kohezijsko politiko v sodelovanju z Ministrstvom za finance ter Uradom za makroekonomske analize in razvoj pripravila prvi osnutek strateških usmeritev in ciljev Strategije razvoja Slovenije 2030. Decembra 2016 in januarja 2017 so vsi pristojni resorji podali mnenja o predloženem dokumentu. Januarja 2017 je bil organiziran tudi interaktivni posvet na ravni ključnih državnih uradnikov, kjer so izmenjali poglede o vsebinah posameznih ciljev in razpravljali o njihovem medsebojnem povezovanju.

Prispevki resorjev in udeležencev so služili kot pomemben element pri nadaljnjem oblikovanju strategije. S pomočjo anketnega vprašalnika, ki je bil februarja 2017 posredovan strokovni javnosti, pa je vzpredno

potekala identifikacija povezav med posameznimi cilji. Marca in aprila je potekalo strokovno usklajevanje in priprava prvega osnutka strategije, ki je bil maja 2017 posredovan resorjem v usklajevanje. Vzporedno so potekale tudi razprave glede ključnih kazalnikov uspešnosti in umeščanja ciljev trajnostnega razvoja v strateški dokument ter izvajanja in spremljanja dokumenta, pripravlja pa se tudi prilagojen dolgoročni okvir modeliranja za analizo učinkov politik (OECD).

Na podlagi razprav in prejetih pripomb resorjev je bil pripravljen drugi osnutek strategije, ki je vključeval predlog ključnih kazalnikov uspešnosti. Osnutek je bil julija 2017 posredovan vsem resorjem s pozivom za določitev njihovih ciljnih vrednosti ključnih kazalnikov. Po ponovnem celovitem pregledu strategije s kazalniki ciljnim vrednostmi, je tretji osnutek strategije 22. septembra 2017 obravnavala *Stalna medresorska delovna skupina za razvojno načrtovanje*, ki je osnutek sprejela z nekaj dodatnimi spremembami.

Osnutek bo po koalicijskem usklajevanju v začetku oktobra posredovan v seznanitev Vladi Republike Slovenije in v širšo javno razpravo. Po prejetju in vključitvi pripomb, bo sledilo medresorsko usklajevanje. Strategijo bo Vlada Republike Slovenije sprejela predvidoma do konca jeseni 2017.

Priloga 3: Cilji trajnostnega razvoja

CILJI STRATEGIJE RAZVOJA SLOVENIJE		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
CILJI TRAJNOSTNEGA RAZVOJA		ZDRAVO IN AKTIVNO ŽIVLJENJE	ZNANJE IN SPRETNOSTI ZA KAKOVOSTNO ŽIVLJENJE IN DELO	DOSTOJNO ŽIVLJENJE ZA VSE	KULTURA IN JEZIK KOT TEMELJNA DEJAVNIKA NACIONALNE IDENTITETE	GOSPODARSKA STABILNOST	KONKURENČEN IN DRUŽBENO ODGOVOREN PODJETNIŠKI IN RAZISKOVALNI SEKTOR	VKLJUČUJOČ TRG DELA IN KAKOVOSTNA DELOVNA MESTA	NIZKOGLJIČNO KROŽNO GOSPODARSTVO	TRAJNOSTNO IN UČINKOVITO UPRAVLJANJE Z NARAVNIMI VIRI	ZAUPANJA VREDEN PRAVNI SISTEM	VARNA IN GLOBALNO ODGOVORNA SLOVENIJA	UČINKOVITO UPRAVLJANJE IN KAKOVOSTNE JAVNE STORITVE
1	Odpraviti vse oblike revščine povsod po svetu	●		●								●	
2	Odpraviti lakoto, zagotoviti prehransko varnost in boljšo prehrano ter spodbujati trajnostno kmetijstvo			●					●	●			
3	Poskrbeti za zdravo življenje in spodbujati splošno dobro počutje v vseh življenjskih obdobjih	●											
4	Vsem enakopravno zagotoviti kakovostno izobrazbo ter spodbujati možnosti vseživljenjskega učenja za vsakogar	●	●		●								
5	Doseči enakost spolov ter krepiti vlogo vseh žensk in deklic	●		●									
6	Vsem zagotoviti dostop do vode in sanitarne ureditve ter poskrbeti za trajnostno gospodarjenje z vodnimi viri								●	●			
7	Vsem zagotoviti dostop do cenovno sprejemljivih, zanesljivih, trajnostnih in sodobnih virov energije								●				
8	Spodbujati trajnostno, vključujočo in vzdržno gospodarsko rast, polno in produktivno zaposlenost ter dostojno delo za vse	●			●	●	●	●	●				
9	Zgraditi vzdržljivo infrastrukturo, spodbujati vključujočo in trajnostno industrializacijo ter pospeševati inovacije					●	●		●				
10	Zmanjšati neenakosti znotraj držav in med državami	●		●									
11	Poskrbeti za odprta, varna, vzdržljiva in trajnostna mesta in naselja	●		●	●	●			●	●			
12	Zagotoviti trajnostne načine proizvodnje in porabe	●					●		●				
13	Sprejeti nujne ukrepe za boj proti podnebnim spremembam in njihovim posledicam								●	●		●	
14	Ohranjati in trajnostno uporabljati oceane, morja in morske vire za trajnostni razvoj								●	●			
15	Varovati in obnoviti kopenske ekosisteme ter spodbujati njihovo trajnostno rabo, trajnostno gospodariti z gozdovi, boriti se proti širjenju puščav, preprečiti degradacijo zemljišč in obrniti ta pojav ter preprečiti izgubo biotske raznovrstnosti									●			
16	Sprejeti nujne ukrepe za boj proti podnebnim spremembam in njihovim posledicam										●	●	●
17	Sprejeti nujne ukrepe za boj proti podnebnim spremembam in njihovim posledicam											●	●

LEGENDA: ● Primarna povezava ● Sekundarna povezava